КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ МАЙ (1982 ЙИЛ) ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. ◆ № 133 (7874). ◆ 15 июль, 1982 йил ◆ ПАЙШАНБА ● Баҳоси 3 тийин.

ОЛДИНГИ САФЛАРДА БЎЛИНГ

ХОТИН-ҚИЗЛАРНИНГ ОБЛАСТЛАРАРО СЕМИНАР КЕНГАШИДАН

Халқ хўжалиги тармоқларини ривожлантиришда, фан ва маданиятни юксалтиришда шонли хотин-қизларимиз роли беқиёсдир.

Республикамиз халқ хўжалиги тармоқларида меҳнат қилаётган ишчи ва хизматчиларнинг кўп қисмини аёллар ташкил қилади. Улар пахтачилик, чорвачилик ва бошқа соҳаларни ривожлантиришда ҳам катта ҳисса қўшмоқдалар. Ҳозирги кунда КПСС Марказий Комитети май Пленуми қарорларини бажариш юзасидан бошланган мусобақада актив қатнашмоқдалар.

Кеча республика пойтахтида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети пропаганда ва агитация бўлими ҳамда Тошкент область партия комитети ўтказган областлараро семинар-кенгашда КПСС XXVI съезди қарорлари, ўртоқ Л. И. Брежневнинг Тошкентдаги тантаналарда сўзлаган нутқида берилган йўл-йўриқлар асосида хотин-қизларнинг ишлаб чиқариш ва ижтимоий-сиёсий активлигини янада ошириш соҳасидаги вазифалар атрофлича муҳокама қилинди.

Семинар-кенгашни Тошкент область партия комитетининг секретари А. М. Хўжаев кириш сўзи билан очди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети пропаганда ва агитация бўлими мудирининг биринчи ўринбосари Ш. Ғ. Яхёев доклад қилди.

Семинар-кенгаш қатнашчилари оилани мустаҳкамлаш ва болалар манфаатини ҳимоя қилишнинг ҳуқуқий гарантиялари тўғрисида Ўзбекистон ССР юстиция министри М. С. Восиқова, республика комсомол ташкилотларининг ВЛКСМ XIX съезди қарорлари асосида ёш аёллар ўртасида олиб бораётган ишлари ҳақида Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети секретари Ш. Н. Маҳмудова, СССР касаба союзлари XVII съезди қарорлари асосида хотин-қизларнинг меҳнат, маиший турмуш шароитлари ва дам олишларини яхшилаш юзасидан республика касаба союзларининг вазифалари тўғрисида Ўзбекистон Касаба Союзлари Совети секретари Х. В. Нуъмонов ва бошқа ўртоқларнинг қўшимча докладларини ҳам тингладилар.

Муҳокама чоғида қайд этиб ўтилганидек, бугунги кунда Ўзбекистон хотин-қизлари коммунизм қурилишида, КПСС XXVI съезди тарихий қарорларини амалга оширишда самарали иштирок этмоқдалар, тинчлик учун, ядро уруши хавфига қарши ягона сафда туриб курашмоқдалар. Шу билан бирга ўртоқ Л. И. Брежнев Ўзбекистонда бўлган вақтида уқтириб ўтганидек, хотин-қизларни раҳбар партия, совет ва хўжалик ишларига яна ҳам активроқ кўтариш зарурлигини нотиқлар таъкидладилар.

Шундан сўнг семинар-кенгашда иштирок этаётган Қорақалпоғистон АССР, Тошкент, Жиззах, Сирдарё ва Хоразм областлари партия, совет, касаба союз, комсомол ходимлари, халқ маорифи, соғлиқни сақлаш, спорт ташкилотлари вакиллари хотин-қизларнинг меҳнат ва ижтимоий-сиёсий активлигини ошириш, турар-жойларда сиёсий-тарбиявий ишларни ташкил этиш, хотин-қизлар Советлари ишига раҳбарликни такомиллаштириш бўйича тўпланган тажрибалар билан ўзаро ўртоқлашдилар.

Семинар-кенгашда билдирилган қимматли таклиф ва мулоҳазалар, берилган тавсиялар КПСС XXVI съезди қарорлари асосида хотин-қизларнинг ишлаб чиқариш ва ижтимоий-сиёсий активлигини янада оширишга кўмаклашади.

ЮБИЛЕЙ ВАХТАСИДА

ВАҚТДАН ЎЗИБ

Владимир Саломахин «Главташкентстрой»нинг 4-қурилиш бошқармасига қарашли 2-уйсозлик комбинатида бригада бошлиғи бўлиб ишлайди. Унинг бригадаси меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг илғор усулини жорий этиб катта муваффақиятларга эришмоқда. Бригада пудрати асосида олиб борилган иш ўз самарасини берди. Марказ-17, Марказ-18 кварталларидаги қатор объектлар муддатидан анча илгари фойдаланишга топширилди.

Бу массивлардаги 126 квартирали 9 қаватли турар-жой биноси ўз эгаларини бағрига олди. Ҳозирги пайтда бинокорлар 90 квартирали турар-жой қурилишини жадал давом эттирмоқдалар. Бинокорлар шу кунларда июль ойининг иккинчи ярми ҳисобига ишлашяпти.

◆ ЧОРВАЧИЛИК ем-хашакдан бошланади. Буни жуда яхши билган Калинин районидаги «Москва» совхози чорвадорлари камида 1,5 йилга етадиган миқдорда ем-хашак жамғариш учун қизғин кураш олиб бормоқда. Шу кунларда хўжалик далаларида беданинг тўртинчи ўрими давом этмоқда. Суратларда: совхознинг пешқадам хашак ўрувчи механизатори Ж. Самсеров. У кунлик топшириқни 1,5—2 ҳиссага бажариб ҳамкасбларига ўрнак бўлаётир; ўрим пайти.

Х. Мирзакаримов фотолари.

НИНА Черненко Тошкентдаги В. П. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг тажрибали рационализаторларидан биридир. Бугунгача агрегат цехининг инженер-технологи киритган таклифлар бирлашмага 30 минг сўмлик фойда келтирди. Шунинг учун ҳам Нина Ивановна «Авиабирлашманинг энг яхши рационализатори» деган шарафли номга сазовор бўлган.

А. Кашапов фотоси.

Чиноз районидаги Охунбобоев номли колхознинг ўртоқ Исмат Файзуллаев бошлиқ бригада коллективи ғўза парваришини намунали олиб бормоқда. Илғор механизатор «Ҳурмат Белгиси» ордени кавалери Пардабой Мирсоатов кунига 7—8 гектар ердаги ғўзани сифатли культивация қилаётир. Суратда: П. Мирсоатов.

А. Раҳимов фотоси.

ҲАМ ПАХТА, ҲАМ ГЎШТ

ХЎЖАЛИК РАҲБАРИ МИНБАРИ

БАРЧА совет кишилари қатори колхозимиз меҳнаткашлари ҳам КПСС Марказий Комитетининг май [1982 йил] Пленуми қарорларини, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг шу Пленумда қилган «СССРни 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Озиқ-овқат программаси ва уни амалга ошириш тадбирлари тўғрисида»ги докладини зўр қизиқиш билан ўрганиб чиқдилар.

Озиқ-овқат программасини муваффақиятли амалга оширишга муносиб ҳисса қўшишга аҳд қилган деҳқонларимиз ва чорвадорларимиз бу йил ҳам экинлардан мўл ва сифатли ҳосил олиш, кўплаб чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни асосий мақсад қилиб олдилар.

Хўжалигимизда йилдан-йилга етакчи тармоқ — пахта ҳосилдорлиги ортиб бормоқда. Ўтган йили ҳар гектар ердан 43 центнердан ҳосил йиғиштириб олдик. КПСС XXVI съезди делегати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Адолат Рўзиматова шунингдек Жўрабой Оллоназаров, Жумавой Тожибоев, Қўшбой Жумабоев сингари уста пахтакорлар етакчилик қилаётган бригадаларнинг деҳқонлари ҳар гектар ердан 55—60 центнердан ошириб «оқ олтин» ҳосили олдилар, улар ҳозирги кунда ҳам мусобақанинг олдинги сафида бормоқдалар.

Деҳқонларимиз СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллик юбилейи нишонланадиган йилда ҳар гектар ердан 45 центнердан «оқ олтин» етиштиришга сўз берганлар.

Шу мақсадда ғўзани культивация қилиш, суғориш, озиқлантириш каби ишлар комплекси Тошкент технологиясига амал қилинган ҳолда олиб борилмоқда. Бизда ғўза қатор ораларига ишлов беришнинг ҳар бир цикли 10—12 кун ичида тугалланади.

Бизнинг шароитимизда пахтадан муттасил мўл ҳосил олишда ерларнинг тупроқ тузилишини пухта ўрганиш катта аҳамиятга эга. Ана шунда кам ҳосилли майдонлардаги ғўзаларга қўшимча ишлов бериш тадбирларини амалга ошириш ишларининг самараси яхши бўлади. Шу кунларда баъзи участкалардаги қолоқ ғўзалар шарбат усулида суғорилмоқда.

Озиқ-овқат программасини муваффақиятли ҳал этишда дон етиштиришни кўпайтириш ғоят катта аҳамиятга эга. Бу соҳадаги масъулиятни чуқур ҳис этган деҳқонларимиз ҳар гектар ердан кам деганда 100 центнердан «каҳрабо дон» ҳосили олиш учун курашмоқдалар.

Шу билан бирга фермаларнинг маҳсулдорлигини янада ошириш чоралари ҳам кўрилмоқда. Қорамоллар бош сони кўпайтирилади. Наслчилик ишлари яхшиланади. Сигирлардан сут соғиб олиш, гўштга топшириладиган қорамоллар тирик вазни оширилади. Агар 1981 йилда ҳар бир соғин сигирдан 4200 литрдан сут соғиб олинган бўлса, бу йилги кўрсаткични 4500 литрга етказишга аҳд қилдик.

Маълумки, чорвачилик — ем-хашакдан бошланади. Озуқа етарли бўлса мўл гўшт, сут ва бошқа турдаги чорвачилик маҳсулотлари етиштириш мумкинлиги ҳеч кимга сир эмас. Шунинг учун ҳам хўжалигимизда ҳар йили камида бир ярим йилга етадиган миқдорда озуқа жамғарилади. Биз бунга асосан экинлар ҳосилдорлигини ошириш ҳисобига эришмоқдамиз. Сўнгги йилларда оралиқ экинларни экишга ҳам катта эътибор берилмоқда. Натижада ҳар гектар ердан 240—250 центнер беда пичани, 550—600 центнердан маккажўхори кўкпояси олишга эришмоқдамиз.

Сурхондарёликлар тажрибаси асосида далачилик бригадаларида ёрдамчи хўжаликлар ташкил қилинмоқда. Ҳозирги кунда «кичик ферма»ларда 41 бош қорамол, 110 бош қўй ва 2 мингга яқин парранда парвариш қилинмоқда. Уларда етиштирилаётган маҳсулотнинг бир қисми бригада аъзолари эҳтиёжига сарфланса, ортган қисми давлатга топширилмоқда.

Бир сўз билан айтганда, колхозимизнинг барча меҳнаткашлари партия қарорларига амалий иш билан жавоб бериб, зиммаларига олган юксак социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажариш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Улар юбилей йилини ҳар соҳада муваффақиятли якунлаб, колхоз экономикасини янада мустаҳкамлаш учун курашмоқдалар.

Ҳ. ҲАМРОҚУЛОВ,
Бекобод районидаги Ленин номли колхоз раиси, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати.

ЧОРВАДОРЛАР СЕМИНАРИ

КПСС Марказий Комитетининг май (1982 йил) Пленумида тасдиқланган Озиқ-овқат программасининг муваффақиятли бажарилишига муносиб ҳисса қўшиш учун курашаётган Оҳангарон районы чорвадорлари кундан-кунга юқори натижаларга эришмоқдалар. Айниқса, районда сут етиштиришни кўпайтиришга алоҳида эътибор берилмоқда. Ўтган ярим йилда давлатга 5 минг 219 тонна сут етказиб берилди. Бу ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 50 тонна кўпдир.

Эришилаётган ютуқларда илғор чорвадорлар, моҳир сут соғувчилар ва мутахассислар иштирокида ўтказилаётган семинар кенгашларининг самараси катта бўляпти. Ойда бир марта мунтазам ўтказиб келинаётган бу йиғилишларда илғорлар ўз тажрибаларини ҳикоя қилиб беришади. Мутахассислар томонидан зарур кўрсатма ва маслаҳатлар бериб борилмоқда.

Яқинда райондаги Серго номли совхознинг сутчилик комплексида район чорвадорларининг навбатдаги семинар кенгаши бўлиб ўтди. Бу семинар сут етиштиришни кўпайтириш ва сифатини яхшилаш борасида қилиниши лозим бўлган тадбирларнинг амалга оширилишига бағишланди. Йиғилишда район қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармаси бош зоотехниги Н. Матибрагимов ана шу ҳақда доклад қилди. Тажрибали сут соғувчилар, молбоқарлар ҳам сут етиштиришни кўпайтиришдаги ўзларининг тажрибаларини гапириб бердилар.

Семинар-кенгашда чорвадорлар зиммаларига оширилган мажбуриятлар қабул қилишди. Партия қарорларига амалий иш билан жавоб бериб, барча турдаги чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтиришга аҳд қилдилар.

Н. АБДУРАСУЛОВ.

НОҚОРАТУПРОҚ ЎЛКА: ТАРАҚҚИЁТ УФҚЛАРИ

ЭКСКАВАТОРЧИЛАРНИНГ ЗВЕНОЛАРИ

Гидротехника объектлари қурилишида тупроқ қазиш ишларида звено системасининг жорий этилганлиги Новгород областида ишлаётган ўзбек мелиораторларига машина-механизмлардан фойдаланишни яхшилаш, иш муддатларини қисқартириш, уларнинг таннархини пасайтириш имконини берди.

«Узновгородводстрой» трестига қарашли «Тошкент-2» қишлоқ механизациялашган кўчма колоннасининг коллективи очиқ магистрал каналлар қурилишида бир йўла учта экскаватор ажратадиган бўлди. Бу экскаваторларнинг бири олдиндан, бир кун илгари белгиланган чуқурликда тупроқ қазийди, сўнгра бошқа агрегатлар ўзанни ва қия жойларни текислайди. Экскаваторларнинг бекор туриб қолишига йўл қўйилмайди. Бундан ташқари, мелиораторлар машина-механизмларни бир участкага тўплаб, уларнинг аниқ-пухта ва тез ишлашига эришадилар. Бунинг натижасида, масалан, С. Мамутов бошлиқ звено смена топшириқларини бир ярим баравардан зиёд ошириб адо этмоқда. Бу ерда бажарилган ишлар таннархи планда белгиланганига нисбатан қарийб йигирма процент пасайди.

В. ЧЕРНЯЕВ,
ТАСС мухбири.
Новгород.

БЕШ ЙИЛЛИК УЧ ЙИЛДА

ТОШКЕНТДАГИ 127-марказлашган усулда юк ташиш автомобиль хўжалигида юбилей олди мусобақаси кун сайин қизиб бормоқда. Автохўжалик шофёрлари ҳар куни 12 минг тонна юкни белгиланган манзилларига етказиб бермоқдалар. Р. Юсупов, В. Соломов, Ю. Калабин, Р. Сулаймонов, С. Абдухалимов каби социалистик мусобақа илғорлари ўз ҳамкасбларини янада самаралироқ ишлашга даъват этмоқдалар.

Шариф Шапакатов хўжалик ҳайдовчилари ўртасида ўтказилаётган социалистик мусобақанинг мунтазам олдинги сафларида келмоқда. Бу бежиз эмас, албатта.

Мана, 18 йилдирки Ш. Шапакатов автохўжаликда меҳнат қилади.

Коммунист ҳайдовчи автохўжаликда бригада пудрати ташаббусини маъқуллаган биринчи ишчилардан саналади. Илғор ишчи беш йилликни уч йилда бажариш мажбуриятини олди. Шунга кўра у ўн биринчи беш йиллик давомида 225 минг тонна юк ташиб бериши лозим. Бу эса пландагидан 52,5 минг тонна кўп демакдир.

Ҳайдовчи ўз машинасини 300 минг километргача капитал ремонтсиз бошқаришга сўз берди.

— Бу, албатта, осон иш эмас, — дейди Ш. Шапакатов. — Лекин, техникани мунтазам назорат қилиб, авайлаб ишлатиш уни муваффақиятли бажариш имконини беради. Мен буни шунчаки эмас, балки ўз тажрибамдан келиб чиққан ҳолда гапиряпман. Хусусан, 1981 йилда тежамкорлар ҳаракатига қўшилиб қатор эҳтиёт қисмларини иқтисод қилиш, ёнилғи маҳсулотларини тежаш мажбуриятини олган эдим. Йил якунларига кўра мажбурият зиёдаси била адо этилди: 12 ой давомида 963 литр ёнилғини тежадим.

Улуғ Ватан уруши ва меҳнат ветерани Шариф ака Шапакатов ишлаб чиқаришда барчага намуна бўлиш билан бирга мураббийчилик ҳаракатида ҳам актив қатнашмоқда. Унинг К. Имонов, К. Йўлдошев, У. Мирзаев сингари кўплаб шогирдлари бугунги кунда устоз ёнида баракали меҳнат қилмоқдалар.

С. СУЛТОНОВ.

ОЗИҚ-ОВҚАТ ПРОГРАММАСИНИНГ БЎҒИНЛАРИ

ОМАДИ КЕЛДИ

Бу йил мавсумда Калинин районидаги Охунбобоев номли совхоздан бош чўпон Ўринқани Қолдибоевнинг омади келди. У жунбоп зот гўштга топшириладиган қўйларнинг вазнини кўпайтиришда Тошкент областида энг юқори кўрсаткичга эришди: у йил бошидан буён топширган минг бош қўйнинг ҳар бири 60 килограмм келди. Бу эса планда кўзда тутилганидан бир ярим баравар кўпдир. Чўпон СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига қабул қилган ўз социалистик мажбуриятини муддатидан қарийб ярим йил илгари адо этди.

Ў. Қолдибоевнинг бу муваффақияти тасодифий эмас, албатта. Бу яйловлардан самарали фойдаланиш соҳасида бой тажриба тўплаган чўпон маҳорати натижасидир. Ҳатто бу йил Ўринқани ўз отарларини боққан Келес массивида ҳам ўт кам бўлганлигига қарамай, қўйларни яхши семиртиришга эришиб, қабул қилиш пунктига нуқул семиз жониворларни топширди.

Совхознинг П. Олимхонов, И. Абдураҳмонов сингари кўпгина бошқа чўпонлари ҳам гўштга топшириладиган қўйларнинг вазнини анча оширишга эришдилар. Умуман хўжалик бўйича жониворларнинг гўштга топшириш вазни 56 килограммга етказилди.

Қўйчивонлар КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленумининг қарорларига амалий иш билан жавоб беришга интилиб, бу йил давлатга 750 тонна қўй гўшти топшириш юзасидан ўз зиммаларига янги оширилган мажбурият қабул қилдилар. Бу эса илгари белгиланганидан 50 тонна кўпдир.

(ЎзТАГ мухбири).

СЎНГГИ СОАТДА

ҒАМХЎРЛИКНИНГ ЁРҚИН ТИМСОЛИ

КЕЧА КОММУНИСТИК РАЙОНИ МАРКАЗИДА БИР СМЕНАДА 600 БЕМОРНИ ҚАБУЛ ҚИЛА ОЛАДИГАН ЯНГИ ПОЛИКЛИНИКА ФОЙДАЛАНИШГА ТОПШИРИЛДИ

Тўрт қаватли салобатли бино район марказига янада кўрк бағишлаган. Унинг ҳовлисига меҳнаткашлар партия ва ҳукуматимиз томонидан кўрсатилаётган беқиёс ғамхўрликка миннатдорчилик туйғуларини изҳор қилишга йиғилдилар. Бир томонда шифохона биносига сайқал берган юзи ёруғ қурувчилар, бир томонда аҳолига намунали медицина хизмати кўрсатишга камарбаста врачлару ҳамширалар.

— Бу поликлиниканинг очилиши қишлоқ аҳолиси саломатлигини мустаҳкамлаш борасидаги ғамхўрликнинг яна бир ёрқин тимсолидир, — дейди район ижроия комитетининг раиси Иннокентий Иванович Ли. — Шифохонанинг ишга туширилишида Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, республикамиз ҳукумати, область партия ва совет ташкилотлари, айниқса область соғлиқни сақлаш бўлими раҳбарларининг ғамхўрлигини яқиндан ҳис қилиб турдик.

Район меҳнаткашлари юбилей йилининг улкан ҳосили— гектаридан 42 центнердан пахта, 210 центнердан каноп, 100 центнердан маккажўхори етиштириш учун курашаётган бир пайтда меҳнат аҳлига қилинган бу тортиқ уларнинг активлигини янада ошириб юборди.

Янги поликлиникада 96 ишчи кабинети мавжуд бўлиб, улар чет эл ва Иттифоқимизда ишлаб чиқарилган энг замонавий медицина аппаратлари ва жиҳозлари билан таъминланган. Хирургия, стоматология, болалар ва хотин-қизлар консультацияси бўлимларида тажрибали врачлар беморларга намунали хизмат кўрсатибгина қолмай, профилактик тадбирлар ўтказишлари учун ҳам шарт-шароитлар яратилган.

— Шифохонада уруш қатнашчилари ва инвалидларига тиббий ёрдам кўрсатиш учун алоҳида кабинет ажратилганидан айниқса хурсандман,— дейди Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони В. И. Терешченко.—Поликлиникада уруш ва меҳнат ветеранларининг уйларига бориб хизмат кўрсатишнинг йўлга қўйилиши биз учун яратилган катта қулайликдир.

Йиғилишда «Политотдел» колхози раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони М. Г. Хван, 4-кўчма механизациялашган колонна бошлиғи Ю. А. Кочергин, район марказий поликлиникаси врачи Н. Давлатовалар ҳам район меҳнат аҳли номидан ўз хурсандчиликларини билдирдилар.

Район партия комитетининг биринчи секретари А. П. Алимов поликлиникани қуришда иштирок этган «Узминсельстрой»га қарашли 23-қурилиш трестининг 4-кўчма механизациялашган колонна ишчиларидан бир группасига район партия комитети ва район ижроия комитетининг фахрий ёрлиқларини топширди. Илғор бригада бошлиғи Искандар Насруллаев эса «Жигули» енгил машинаси билан тақдирланди.

Поликлиника очилишида область партия комитетининг секретари А. М. Хўжаев, область ижроия комитети раисининг ўринбосари Г. Б. Йўлдошева ўртоқлар иштирок этдилар.

З. АЗИМОВА.
М. РИХСИЕВ,
«Тошкент ҳақиқати» махсус мухбирлари.

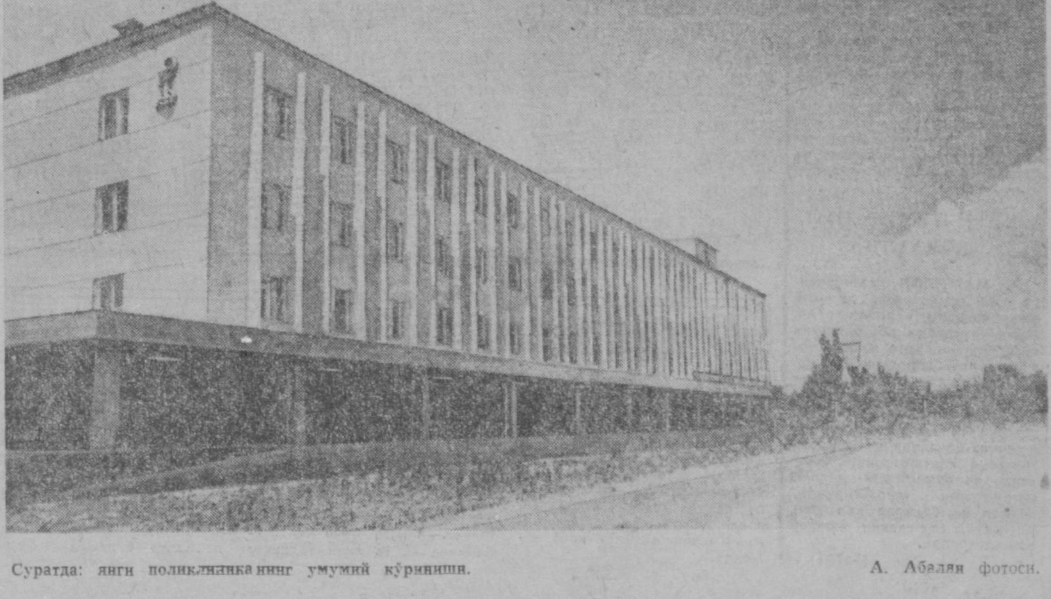

Суратда: янги поликлиниканинг умумий кўриниши.

А. Абалян фотоси.

КАСАБА СОЮЗ ҲАЁТИ

МУСОБАҚАГА БОШ БЎЛИБ

Меҳнатга янгича муносабатни тарбиялашда, социалистик мусобақа форма ва мазмунини бойитишда касаба союзларининг роли каттадир.

СССР касаба союзларининг XVII съезди қарорлари асосида биз мусобақа формаларини такомиллаштириш бўйича махсус тадбирлар белгилаб чиқдик. Бу тадбирларда ишчиларнинг ташаббускорлигини ошириш, меҳнат мусобақасини янада авж олдириш, иш шароитлари ва турмуш маданиятини ўстириш кўзда тутилган.

Ҳамма бригадаларда социалистик мусобақанинг низоми ишлаб чиқилган. Низом иш характери ва шароитларини ҳисобга олиб тузилган. Завод бўйича низомнинг умумий шартлари шундан иборатки, мусобақалар ҳар ой ва квартал охирида якунланади. Биринчи ўринни эгаллаган цех 150 сўм пул мукофоти ва кўчма қизил байроқ билан тақдирланади.

Корхонамизда бригада системасида ойлик иш ҳақи тўлаш тартиби жорий этилган. Бу меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, иш унумдорлигини оширишда муҳим восита бўлиб қолади. Белгиланган тадбирларни амалга оширишда биз коллективда обрў-эътибор қозонган ишчиларга суянмоқдамиз.

Илғорлар ҳеч қачон эътибордан четда қолмайди. Улар учун «Ҳурмат тахтаси» ташкил этилган. Моҳир ишчиларга «Ўз касбининг устаси» деган унвон берилади. Бундай унвонли кишилар сони корхонамизда 20 нафардан ошди.

СССР касаба союзларининг XVII съездидан кейин заводимизда меҳнат кўтаринкилиги яна ҳам ўсди. Лигай Павел, Фавадис Темургазин, Сулаймон Ажумоновлар бошлиқ бригадалар оширилган мажбуриятлар қабул қилиб меҳнат қила бошладилар.

Фидокорона меҳнат корхонада план ва мажбуриятларнинг ошириб бажариш имконини бермоқда. Коллективимиз ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йилида 6 миллион 128 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариб, план топшириқларини 103 процент адо этган эди. Шу йилнинг ўтган ойлари мобайнида эса, планда белгиланганидан 20 минг сўмлик маҳсулот кўп тайёрланди. Корхонамиз йил бошидан буён областдаги турдош корхоналар мусобақасида биринчи ўринни олиб келяпти.

Ишга ижодий ёндошишни тарбиялаш ҳам касаба союзларнинг муҳим вазифасидир. Илмий техника тараққиёти ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ва маҳсулот сифатини яхшилашнинг муҳим омилидир. Касаба союз ташкилоти бу соҳада корхона инженер-техник ходимлари ташаббусини қўллаб-қувватламоқда. Бригадаларнинг ҳаммасида ижодий план тузилган. Меҳнатни илмий ташкил қилиш одат тусига кириб бормоқда. Ўтган йили 12 та рационализаторлик таклифи ишлаб чиқаришга жорий этилди ва 49 минг сўмлик иқтисодий самара кўрилди.

XI беш йилликнинг иккинчи йилида янги-янги ташаббуслар туғилмоқда. 15 нафар ишчи бир беш йилликда икки беш йиллик маррасини эгаллаш учун курашмоқда. 80 ишчи беш йиллик планни уч йилда, 100 дан ортиқ ишчи эса уч ярим йилда бажаришга ҳаракат қилмоқда. Ҳозир «Менинг шахсий беш йиллигим» деган тахта ташкил этилган. Унда мажбуриятларнинг бажарилиши қайд этиляпти. Барчанинг эътибори СССРнинг 60 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олишга, беш йилликнинг иккинчи йилини муваффақиятли якунлашга қаратилгандир.

Г. БЕЛОВ.
Коммунистик районидаги тажриба-ремонт заводи касаба союз комитети раиси.

ТАЪЗИМ СИЗГА, УСТОЗЛАР

Корхонага ишга келганимга яқинда беш йил тўлади. Бугун ўз касбим сирларини ўрганиб, коллективнинг олдида бораётган бўлсам, бунинг учун аввало устозларимдан миннатдорман. Менинг мураббияларим фақат касбнигина эмас, балки унга меҳр қўйишни ҳам ўргатишган.

Электр пайвандчилик касбини менга завод меҳнат ветеранлари, мураккаб ва ингичка ярим ўтказгичлар тайёрлашнинг моҳир усталари З. А. Суворцева ва В. Н. Сисоевалар ўргатишди. Бу касбни ўрганиш учун кўп вақт кетгани йўқ. Бор-йўғи 15—20 кун сарфладим. Лекин маҳорат сирларини эгаллаш учун йиллар ҳам камлик қилар экан. Нимадандир кишининг кўнгли тўлмаётгандек, резерв ва имкониятлар эътибордан четда қолаётгандек бўлади. Инсонда ўзига талабчанлик кучли бўлса шундай туюлади, чамаси.

Мен ҳар ишимда илғорлардан ибрат олишга, ўрганишга ҳаракат қилдим. Мураббияларим шундай меҳнат қилишга ўргатдилар. Доим атрофдагиларга ёрдам учун ҳам тайёр туриш заводимиздаги ишчиларнинг яхши фазилатларидан биридир. Одамларга ёрдамим тегсин деб, устозларимдан яна учта турдош касб ўргандим.

Бугунги кунда менга ҳам ишониб шогирдлар топширишган. Олди шогирдларим Евгения Алёхина ва Роза Бильдановалар ҳозир план топшириқларини 110—115 процент қилиб адо этаётганлари менга бир олам қувонч бағишлайди.

Устозларимнинг йўлидан бораётганимдан ҳар доим фахрланаман.

Ҳ. ҲУСАИНОВА,
Ленин орденли Тошкент электрон техника заводининг электр пайвандловчиси. СССР касаба союзлари XVII съездининг делегати.

● Ҳамид Олимжон номли метро станцияси яқинида 21 қаватли турар-жой биноси кўкка бўй чўзмоқда. «Мостжилстрой» трестининг 220-қурилиш бошқармаси азаматлари бинонинг учинчи қаватида монтаж ишларини ниҳоясига етказишаяпти. Суратда: монтажчи Юрий Коровин ва Сергей Ивановларни кўриб турибсиз.
А. Тўраев фотоси.

РЕСПУБЛИКАМИЗ БЎЙЛАБ

БОЛАЛАР ҚУВОНЧИ

● ҚИШЛОҚ қурувчилари Тошлоқ районидаги Охунбобоев номли колхозга 180 ўринли болалар комплексини топширдилар. Бу ерда болалар учун барча қулайликлар мавжуд: бассейн, ўйин майдончалари, ёруғ ва кенг ётоқхоналар, ўйин хоналари бор. Махсус курсларни тамомлаб чиққан ёш тарбиячилар болалар билан машғулотлар олиб борадилар.

Фарғона районидаги Ҳамза Ҳакимзода номли колхоз учун қурилган 120 ўринли янги болалар боғчаси ҳам фойдаланишга топширилди. Комсомол районидаги Москва колхозида ва Сирдарё районидаги Ильич номли колхозда, Боёвут районидаги «Коммунизм» совхозида ҳам янги болалар боғчалари қуриб битказилди. Қишлоқ қурувчилари мактабгача тарбия болалар муассасаларини кўрсаткичлар бўйича ярим йиллик топшириғини муддатидан илгари бажардилар. Совхозларнинг буюртмаси билан 30 дан ортиқ болалар комплекси барпо этилди.

СТАДИОН ҲАШАР БИЛАН ҚУРИЛДИ

● НАМАНГАН областининг Ҳаққулобод посёлкасида спорт комплекси очилди. Бу комплекс ҳашар йўли билан барпо этилди. Уни қуришда Норин районидаги деярли барча корхоналар, ташкилотлар ва хўжаликлар актив қатнашдилар.

Қурувчилар 300 минг сўмга яқин кооперация маблағларини ўзлаштириб, минбарлари 10 минг томошабин учун мўлжалланган стадионни, сузиш ховузи, теннис корти, спорт ўйинлари учун майдончалар, енгил атлетика сектори, ёшлар кафесини графикда белгиланганидан икки баравар тез қурдилар.

Бу ерда янги стадионни очиш байрами бўлиб ўтди. Район ва областдаги энг кучли спортчилар ўз маҳоратларини намойиш қилдилар. Маҳаллий «Шодлик» командаси билан «А» классининг иккинчи лига мастерлари бўлган «Навбаҳор» футболчилари ўртасида футбол бўйича ўртоқлик учрашуви бўлиб ўтди. Меҳмонлар 3:2 ҳисобида ғолиб чиқдилар.

Стадион очилиши кунида энг яхши спортчиларга ҳам, шунингдек ўрнак кўрсатган қурувчиларга ҳам мукофот ва фахрий ёрлиқлар топширилди.

ЯНГИ ТЕМИР ЙЎЛ ВОКЗАЛИ

◆ МАРҒИЛОН станциясида янги темир йўл вокзали фойдаланишга топширилди. Миллий услубда лойиҳаланган янги бинони Ўрта Осиё темир йўлига қарашли 370-қурилиш-монтаж поездининг коллективи қурди. Эндиликда бир кеча-кундузда анча кўп пассажирга хизмат кўрсатиш мумкин: вокзалда кутиш зали майдони кенгайтирилди, кассалар ва буюмларни сақлаш автоматлари кўпайтирилди, оналар ва болалар хоналари, ресторан, соя-салқин жойлар кенгайтирилди.

(ЎзТАГ).

ЮКЛАР МАХТАЛ БЎЛМАЙДИ

АВТОТРАНСПОРТДА БРИГАДА ПУДРАТИ

ЯНГИЙЎЛДАГИ 2503-автоколонна коллективи орасида ёш коммунист, ҳайдовчилар бригадасининг бошлиғи Владимир Петров номи ҳурмат билан тилга олинади. Бунинг боиси бор, албатта.

1976 йилнинг бошларида унга янги ЗИЛ-130 маркали автомашинани бошқариш ишониб топширилди. Владимир ўз ишига садоқати, топширилган иш учун масъулият ҳисси, техникани кўз қорачиғидек сақлаш, ҳалол меҳнати туфайли коллективда ҳурмат қозона борди.

1981 йилнинг бошида автоколонна маъмурияти коммунист Владимир Петровни ҳайдовчилар бригадасига бошлиқ қилиб тайинлади. У ўзига билдирилган бу ишончни оқлаш учун бутун куч-ғайратини ишга сафарбар қилди.

Эрта келиш, машиналарни бригада аъзолари билан бирма-бир кўздан кечириб, рейсга чиқариш, ҳайдовчиларнинг кундалик иш натижаларини таҳлил қилиш, эртанги кун режаларини тузиш Владимир учун одат тусига кириб қолди.

— Бригада аъзоларини аҳил бир оилага жипслаштириш, коллективда қатъий меҳнат интизоми ўрнатиш, иш вақтининг ҳар бир минутидан унумли фойдаланиш учун кураш олиб бордик, — дейди бригадир. — Коллективда соғлом муҳит, кишиларга нисбатан эътибор ва ғамхўрлик фазилатлари қарор топди.

Ҳозирги кунда бригадада 12 нафар ҳайдовчи бўлиб, уларга ЗИЛ-130 маркали 12 та автомашина бириктилган. Бригада аъзолари зиммасига Тошкентдаги 1-ёғочни қайта ишлаш комбинати, дурадгорлик буюмлари заводи маҳсулотлари ва «Голодностепстрой» корхоналаридан чиқадиган қипиқни Янгийўлдаги биохимия заводига хом ашё сифатида етказиб бериш вазифаси юкланган.

Бригада ҳайдовчилари кўп прицеплар билан ишлаш бўйича бошланган ташаббусга қўшилиб, белгиланган план топшириқлари ва социалистик мажбуриятларни ортиғи билан адо этишяпти. Ҳозир уларнинг ҳаммаси прицеп билан ишламоқда. Шу билан бирга, 1981 йилдан бери бригада пудрати усулига ўтишган. Ўн биринчи беш йиллик биринчи йили якунларининг ўзи ишни бундай усулда ташкил этиш яхши самара беришини исботлади.

Ўтган йили биохимия заводи билан автоколонна маъмурияти ва ҳайдовчилар бригадаси ўртасида пудрат-шартнома тузилиб, унда ҳар бир томоннинг аниқ мажбуриятлари, шартнома шартлари бажарилмаган тақдирда томонларга нисбатан кўриладиган чоралар ҳам белгилаб қўйилди. Ўртада ишчанлик вазияти вужудга келди, ҳар бир томон ўз мажбуриятини аниқ бажаришга киришди. Бу эса ўзининг ижобий самарасини берди. 1981 йилда пландаги 25,2 минг тонна ўрнига бригада бўйича 26,9 минг тонна юк ташилиб, йиллик план 106,7 процент ва социалистик мажбурият 102,3 процент бажарилди. Шу жумладан, прицепларда 13,4 минг тонна юк ташилиб, план 107,2 процентни ташкил этди. Юк обороти топшириғи 106,4 процентга етди. Юк ортиш ва тушириш вақтида машиналарнинг бекор туриб қолиши кескин камайди.

Янги усул «Ҳамма бир киши учун, бир киши ҳамма учун» принципини шакллантирди. Ҳайдовчилар ўртасида меҳнат интизоми мустаҳкамланди, уларнинг умумий иш учун масъулият ҳисси, моддий манфаатдорлиги ортди.

Ҳа, ҳақиқатда ҳам ана шундай. Илгари ҳар бир ҳайдовчи фақат ўзи учун жавоб берса, эндиликда бутун бригаданинг иш натижаси ҳар бир ҳайдовчининг ишига боғлиқдир. Б. Ўрозов, Д. Гимадиев, М. Билалов ва бригадирдан иборат бригада совети тузилган. Совет аъзолари вақти-вақти билан тўпланиб, коллективнинг ишлаб чиқариш фаолиятини муҳокама қиладилар, тегишли чоралар кўрадилар. Бригадага ажратиладиган мукофотлар ҳам ана шу совет қарорига биноан тақсимланади.

Анъанага кўра беш йилликнинг иккинчи йили учун ҳам пудрат-шартнома тузиб ишланаяпти. Ҳайдовчилар 1982 йилда 37,0 минг тонна юк ташиш, юк оборотини 1850,0 минг тонна-километрга етказиш, шу жумладан еуткасига 120 тонна қипиқ ташиб бериш, техникага эҳтиёткорона муносабатда бўлиш ва автомашиналардан самарали фойдаланиш ҳисобига 2 минг литр бензин, 500 сўмлик авторезина, 600 сўмлик эҳтиёт қисмларни тежаб қолиш мажбуриятини олишган.

Ўтган олти ойлик иш якунлари юқоридаги мажбуриятлар шараф билан бажарилишидан далолат бермоқда. Барча асосий кўрсаткичлар бўйича белгиланган марралар эгалланди. Бу ютуқларни қўлга киритишда илғор ҳайдовчилардан Бўривой Ўрозов, Диловар Ильясов, Меливой Билалов ва бошқалар салмоқли ҳисса қўшишди.

Ўз ишининг устаси Владимир Станиславовичнинг фидокорона меҳнати автоколонна маъмурияти трест томонидан муносиб баҳоланмоқда. У коммунистик меҳнат зарбдори. Фахрий ёрлиқлар, қимматбаҳо совғалар ва пул мукофотлари билан тақдирланган. Унинг номи область юк ташиш автомобиль трестининг Фахрий китобидан муносиб ўрин олган.

Бригадир-ҳайдовчи коллективнинг жамоат ишларида ҳам фаол иштирок этишга улгуради. У тармоқ ходимлари касаба союзи область комитетининг аъзоси, ёшлар мураббийсидир. У бошлиқ бригада корхонада ташкил этилган социалистик мусобақада бир неча бор ғолиб чиқиб, совринли ўринларни эгаллашга муваффақ бўлди.

Шу кунларда коммунист Владимир Петров бошчилик қилган бригада ҳайдовчилари шонли сана — СССР ташкил этлганлигининг 60 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун давом этаётган мусобақага қўшилиб, барча имкониятларини йиллик план ва социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари адо этишга сафарбар қилмоқдалар.

Л. МАТКАРИМОВА,
«Узавтотранстехника» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси пропагандa бўлимининг катта инженери.

БУГУН ВА ЭРТАНГИ ИСТИҚБОЛ

Куйбишев районининг тарихи революцион воқеалар билан боғланиб кетган. 1917 йилда Озодлик уйида (ҳозирги «ВЛКСМ 30 йиллиги» кинотеатрининг биноси) ишчи, солдат, деҳқон депутатларининг Тошкент Совети тузилган эди. 1917 йилнинг октябрь ойида худди шу ерда Тошкентдаги Вақтли ҳукуматга қарши қуролли қўзғолон кўтариш ҳақида қарор қабул қилинди. Худди шу йилнинг 22 декабрида эса Тошкент шаҳар большевикларининг биринчи йиғилиши бўлиб ўтди. 1918 йилнинг июнь ойида Озодлик Уйида Туркистон большевикларининг I съезди чақирилди.

Район территориясида бундай тарихий воқеаларга бой жойлар кўп. Куйбишев райони шаҳар марказидан шимоли-шарқ йўналиши бўйлаб ҳалқа йўлгача бўлган территорияни эгаллаган. У Тошкентнинг энг йирик саноат районларидан биридир. Ҳозир шаҳарда ишлаб чиқарилаётган саноат маҳсулотининг салкам 18 процентини шу район беради. Шунингдек, у йирик фан даргоҳлари билан ҳам танилган. 26 та илмий-текшириш институти, 2 та конструкторлик бюроси иш олиб бормоқда. Илмий ходимлар эса 10 минг нафардан ортиқ.

Район саноат корхоналарида 56 хил маҳсулот давлат Сифат белгиси билан ишлаб чиқарилмоқда. Бу эса ялпи маҳсулотнинг 31 процентини ташкил этади. Куйбишевликлар Тошкент шаҳрининг 2 минг йиллигига қизғин тайёргарлик кўришмоқда. Районда «СССР ташкил этилган куннинг 60 йиллигига — 60 зарбдор ҳафта», «Икки беш йиллик топшириғини бир беш йилликда бажарамиз», «Сафимизда қолоқлар бўлмасин» каби ватанпарварлик ташаббуслари тобора кенг қулоч ёймоқда. 30 мингдан кўп киши Коммунистик меҳнат ҳаракатида актив иштирок этаяпти. Ишлаб чиқариш илғорлари янги-янги ташаббусларни бошлаб бермоқдалар. Масалан, грампластинка заводининг ишчиси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Муҳаббат Азимова, лак-бўёқ заводининг лаборанти, район советининг депутати Нина Дреева ва бошқа илғорлар шулар жумласидандир.

Жуда кўп корхоналар пойтахтимизнинг бу шонли юбилейи муносабати билан махсус тадбирлар ишлаб чиқишган. «Узбекгазмаш» машинасозлик бирлашмасида янги хил маркадаги қозонлар, «Главстройиндустрия»-га қарашли 1-тажриба экспериментал-механика заводида кранлар, «Узхлопкомаш» ишлаб чиқариш бирлашмасида янги цех, қатор корхоналарда янги қувватлар фойдаланишга топширилади.

ТОШКЕНТНИНГ 2000 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

Шуни таъкидлаб айтиш кераккки, Тошкентнинг 2 минг йиллиги шарафига олинган мажбуриятлар, белгиланган тадбирларнинг бажарилишини таъминлаш ишлари билан махсус координациялашган Совети шуғулланмоқда.

Районнинг истиқболи порлоқ. Унинг маданий ҳаётида жуда катта ўзгаришлар юз беради. Аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатиш янада яхшиланади. Ободончилик ишлари ҳам кенг кўламда амалга оширилади. Қатор майдонлар, магистрал йўллар капитал реконструкция қилинади. Янги-янги хиёбонлар, майдонлар барпо этилади. Ўзбек Совет адабиётининг асосчиларидан бири бўлган шоир Ҳамид Олимжон майдони бунёд этилади. Бу ерда шоирнинг ҳайкали қад кўтаради, майдон атрофига эса янги кўп қаватли бинолар қурилади.

Мўлжалланган ана шу ва бошқа социал-маданий бинолар қурилишини москвалик қардошларимиз амалга оширадилар.

Максим Горький ва Пушкин номли майдонлар янада ободонлашиб, уларнинг қиёфаси анча ўзгартирилади. Гоголь кўчасида ташкил этиладиган янги майдонда эса улуғ рус ёзувчисининг ҳайкали ўрнатилади. Пухта режа асосида қад кўтарадиган уй-жой кварталлари район ҳуснига-ҳусн қўшади.

Район ижроия комитети аҳолига савдо, маиший ва умумий овқатланиш хизматини кескин яхшилаш устида жиддий бош қотирмоқда. Ана шу корхоналарнинг тармоқлари анча кенгайди. «Қорасув» массиви ва ТТЗ-4 турар-жой зонасида катта магазинлар қурилади. Луначарское шоссесидаги савдо ва умумий овқатланиш тармоқлари кенгайтирилиб, улар янгича жиҳозланади.

Шуни алоҳида айтиш керакки, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш йил сайин кучайтирилмоқда. Аҳоли жон бошига хизмат кўрсатиш ҳажми бир йил ичида 8 процентга ошади. Бунинг учун эса янги-янги ва турли устахоналар очилади. Уларнинг кўпчилиги муддатидан олдин ишга тушади.

Хуллас, район меҳнаткашлари эртанги кун билан нафас олмоқдалар, катта, янада ойдинроқ истиқболлар умидида яшамоқдалар, зўр ғайрат билан ишламоқдалар. Шонли 2 минг йилликни муносиб кутиб олиш учун бошланган умумхалқ ҳаракатида актив иштирок этмоқдалар. Район олдида турган кўп қиррали вазифаларни, зиммадаги социалистик мажбуриятларни шараф билан бажариш йўлида фидокорлик кўрсатмоқдалар.

Шуни ишонч билан айтиш мумкинки, райондаги барча меҳнат коллективлари ўн биринчи беш йилликнинг иккинчи йилини ҳам катта меҳнат зафарлари билан якунлайдилар, Тошкентнинг 2 минг йиллиги муносабати билан ишлаб чиқилган режаларни тўлиқ амалга оширадилар.

Ш. САИДОВ,
халқ депутатлари Куйбишев район Совети ижроия комитетининг раиси.

16 ҚАВАТЛИ ТУРАР-ЖОЙ

Марказий бозор яқинида яхлит темир-бетондан қурилаётган 16 қаватли турар-жой биносига кўзингиз тушгандир. Унинг лойиҳасини архитектор С. Розенблюм раҳбарлигидаги авторлар коллективи яратишган эди. Бу ижодкорлар яқинда яна бир лойиҳани қўлдан чиқардилар. Янги лойиҳа асосида Б. Хмельницкий ва Ново-Полторацкий кўчалари кесишган чорраҳада яна бир 16 қаватли, кўп секцияли, 256 квартирали уй-жой кўкка бўй чўзади. У ҳам яхлит темир-бетондан қурилади.

Лойиҳанинг афзаллиги шундаки, у қурилиш таннархини бир мунча камайтиради. Айни пайтда бинонинг кўриниши яна ҳам гўзаллашади. Бу ансамблга турли хил бинолар жамланган бўлсада, лекин улар бир-бирига ўхшамайди.

Гўзал бинолар шаҳримизнинг Қоратош кварталида ҳам кўкка бўй чўзади. Асосан ҳозир бу кварталда консерватория, рассомлик билим юрти, театр ва рассомлик санъати институтининг янги биноларини қуриш мўлжалланмоқда. Ўқув юртлари атрофида кўркам ётоқхоналар ва турар-жой бинолари бўлади. Ҳозир янги объектлар лойиҳаси тайёрланмоқда.

М. ЗАРИПОВ.

● Пойтахтдаги Собир Раҳимов районида кўплаб янги архитектура кўринишдаги замонавий турар-жой бинолари қад кўтармоқда. Яқинда фойдаланишга топширилган бу бино София проспекти кўркига кўрк қўшди.

В. Сироткин фотоси.

ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИДА

ИЛМИЙ ТАДҚИҚОТЛАР ТЎПЛАМИ

Ўрта Осиёда доришунослик фанини ривожлантиришда ўзбекистонлик фармацевт олимларнинг муносиб ҳиссалари бор. Тошкент фармацевтика институти профессор-ўқитувчилар коллективининг бу соҳада олиб бораётган изланишлари ҳам муҳим илмий-амалий аҳамият касб этмоқда.

Бу йирик олий ўқув юрти шу йили ўзининг 45 йиллик тўйини нишонлайди. Шу муносабат билан институтда катта тайёргарлик ишлари бошланиб кетди.

Ўтган давр олий ўқув юрти учун чинакам изланиш ва тараққиёт йиллари бўлди. Фақат кейинги беш йил мобайнида 80 га яқин тадқиқот натижаси амалиётда қўллаш учун тавсия этилди. Шу билан бирга энг яхши изланиш самараси учун институт олимлари йигирмадан ортиқ авторлик гувоҳномасига эга бўлди.

Олий ўқув юрти профессор-ўқитувчилари томонидан яратилаётган дарслик ва қўлланмалар бўлажак фармацевтлар учун муҳим адабиёт бўлиб хизмат қилмоқда. Кейинги йилларда бундай адабиётлардан 15 таси босилиб чиқди. Тўртта монография чоп этилди.

Институтнинг юбилейи муносабати билан фармацевтика фанининг муҳим муаммоларига бағишланган тадқиқотларни ўз ичига олган илмий ишлар тўплами нашрдан чиқади.

А. АЛИЕВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«БИР ЁҒИ ХИРА»

Газетамизнинг шу йил 24 апрель сонида юқоридаги сарлавҳа остида босилган танқидий мақолада Тошкент кўн-галантерея ва спорт буюмлари ишлаб чиқариш бирлашмаси маҳсулотларининг сифатсизлиги танқид қилинган эди. Мақола юзасидан бирлашма бош директори С. Саидкаримов йўллаган жавоб хатида танқидий эътирозлар тан олинган.

Мақола инженер-техник ходимлар иштирокида кенгайтирилган мажлисда муҳокама қилиниб, маҳсулот сифатини яхшилаш, хилларини кўпайтириш, иш жараёнларини механизациялаш бўйича қўшимча тадбирлар белгиланган Бу соҳада дастлабки қадамлар қўйилди. Ҳозир ҳар сменада янги хил чемоданлардан 600 таси тайёрланмоқда.

Спорт тўпи ишлаб чиқаришда технологик жараёнларнинг ярми такомиллашди. Тўпларни бўяш ишлари механизациялашди. Ҳозир тушаётган рационализаторлик таклифларининг 80 проценти маҳсулот сифатини яхшилашга қаратилгандир.

Бундан ташқари маҳсулот сифатини текширувчи 7 та комиссия ҳам тузилди. Комиссия аъзолари барча поток ва цехлар бўйлаб рейдлар ўтказмоқдалар. Бу тадбир ҳар бир ишчининг масъулиятини оширяпти.

КЎСАКЛАР КЎПАЙСИН ДЕБ...

ҚУЁШ ҳарорати кўтарилган сари ғўзалар ҳам кўкка бўй чўзмоқда. Хўжалигимизнинг қайси бир бригадаси даласида бўлманг, қизғин меҳнатнинг гувоҳи бўласиз. Шу кунларда деҳқонларимизнинг бутун диққат-эътибори ғўза парваришини намунали олиб боришга қаратилган.

УЛАР ёзнинг ҳар бир лаҳзасидан унумли фойдаланиш учун ишни уюшқоқлик билан ташкил этмоқдалар. Юбилей йилида мўл ва арзон пахта етиштириш пахтакорларимизнинг кундалик меҳнат шиорига айланган.

Айни кунларда серавж ўсаётган ғўза қатор ораларига сифатли ишлов берилмоқда. Культивация қилиш билан бир пайтда гектарига 150 килограмм азот, 400 килограмм фосфор солиниб, озиқлантирилмоқда.

Область пахтакорлар советининг тавсиялари асосида иш олиб бораётган Норбой Тиллаев, Собиржон Назаров, Абдулла Эшмуродов, Сафар Исаев сингари уста сувчилар ғўзаларни оби-ҳаётга қондирмоқдалар. Бригадалар ўртасидаги мусобақада республикада хизмат кўрсатган пахтакор Сайфиддин Хушмуродов, Босим Абдуқодиров, Мутал Исмоилов, Салим Қурбонов, Акмуҳаммад Куртов, Неъмат Тошмуҳамедов ўртоқлар бошлиқ коллективлар пешқадамлик қиляптилар. Улар областимизнинг бир группа илғор пахтакорлари ташаббусига қўшилиб, ҳосилдорликни 45—50 центнердан ошириш учун ҳаракат қилмоқдалар.

Маълумки, қатор ораларига қанчалик сифатли ишлов берилса, ғўзалар шунчалик тез ривожланади. Сифатли қилиб ўтказилган культивация тупроқнинг устки қатлами юмшоқ ҳолда бўлишини, бинобарин, кислороднинг тупроққа доимий ўтиб туришини таъминлайди. Мутахассисларимиз буни ҳисобга олиб ҳар 8—10 кунда бир марта культивация ўтказиш тадбирларини ишлаб чиқишди. Бу графикка қатъий риоя қилиш, культивацияни ўз муддатида ўтказиш учун зарур миқдорда техника ҳозирланди.

Ҳозирги кунда далаларда 56 та чопиқ трактори ишлаб турибди. Ҳар бирига 36—38 тадан ишчи органи ўрнатилган. Биринчи культивация вақтида тракторни кам тезликда юргизилди, ер 6—8 сантиметр чуқурликда юмшатилди. Кейинги культивациялар 10 дан 14 сантиметр чуқурликда ўтказиляпти. Бунда ниҳолларнинг яхши ўсиши ва ривожланишини таъминлайдиган тупроқ структураси вужудга келади. Чиқиндилар, минерал ўғитлар яхши ўзлашиб, бегона ўтлар йўқотилади.

Ғўза қатор ораларига ишлов беришда механизаторларимиздан Михаил Ковешников, Турлибек Указов, Саидкарим Тоштанбеков, Умарали Аҳмадалиевлар белгиланган нормаларини ортиғи билан бажариб, юксак меҳнат намуналарини кўрсатмоқдалар.

Хўжалигимизда ишчиларимизнинг дам олишлари учун яхши шароитлар яратилган. Мавжуд дала шийпонлари ҳозирги кун талаби даражасида жиҳозланиб, меҳнаткашларимизнинг иккинчи уйига айлантирилган. Иссиқ овқат ташкил этилмоқда. Шийпонга газета ва журналларнинг янги сонлари мунтазам равишда келтирилиб турилади. Радиоприёмник, телевизор, холодильниклар ишлаб турибди.

Юбилей йилида совхозимиз пахтакорлари она Ватанга 12300 тонна юқори сортли «Оқ олтин» етказиб бериш мажбуриятини олганлар.

Бугунги кунда ёппасига гуллаб, олди кўсаклай бошлаган ғўзаларимизнинг дуркун ривожи мўл ва сифатли «оқ олтин» етиштирилишига пухта замин тайёрланаётганлигидан далолат бериб турибди.

А. БЎРИҚУЛОВ,
Оққўрғон районидаги «Оққўрғон» совхозининг бош агрономи.

Пахта майдонларида трипс, ўргимчаккана, кўсак қурти каби ҳосил кушандалари иссиқ кунларда айниқса кўпая бошлайди. Ана шундай зараркунанда ҳашаротларга қарши курашда Ғалаба районидаги Киров номли ўқув ишлаб чиқариш хўжалиги пахтакорлари биологик усулдан самарали фойдаланмоқдалар. Суратда: (чапдан) совхоз ишчилари Т. Йўлдошева, Т. Анорқулова, З. Умарова ва катта агроном А. Муродовлар фойдали ҳашаротларни тарқатмоқдалар.

А. Абалян фотоси.

ЯНГИЛИКЛАР

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ВА ЎЗТАГ МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ҲАМ ИНЖЕНЕРЛАР, ҲАМ ПЕДАГОГЛАР

Ҳиндистондан келган студент Бибхакар Саран Тошкент политехника институтида филолог-педагог касбини эгаллади. Олий ўқув юрти тарихида биринчи марта Тошкент политехника институтининг битирувчиларидан Бибхакар Саранга ва бошқа чет эллик студентлардан 28 кишига инженерлик дипломлари билан бирга рус тилини ўқитиш ҳуқуқини берадиган гувоҳномалар топширилди.

Республиканинг барча техника олий ўқув юртларида бир йил муқаддам жорий этилган махсус курс ривожланаётган мамлакатлардан келган ёш мутахассисларга рус тилида бемалол гаплашишга ёрдам берди. Бу давр ичида юқори курсларнинг студентлари тилни ўқитиш методикасини ўргандилар, назарий билим запасларига эга бўлдилар, педагогик практикадан ўтдилар.

Ўзбекистон пойтахтининг олий ўқув юртларида 75 та чет мамлакатдан келган студентлар таълим олмоқдалар. Ҳар йили бу ерда барча қитъалар ёшларининг катта отряди олий маълумот олганлик тўғрисидаги дипломга эга бўлмоқда. Энди ажнабий битирувчиларнинг кўпчилиги ўз ватанига қайтиб, ишлаб чиқаришнинг турли тармоқларида муваффақиятли меҳнат қилиш билан бирга рус тилидан дарс ҳам бера олади.

ДАСТЛАБКИ АКАДЕМИК НАШР

Ўзбекистон халқ ёзувчиси академик М. Т. Ойбекнинг тўла асарлар тўплами босмадан чиқди. Ёзувчи ва олимнинг давлат архивларида ва шахсий архивларида сақланаётган ва илгари нашр этилмаган ҳамда кам маълум бўлган асарлари, тугалланмаган асарларидан кенг китобхонлар оммаси биринчи марта фойдаланиш имкониятига эга бўлдилар.

Миллий совет адабиёти ажойиб намояндасининг проза ва шеърий асарлари, драматургияси ва бадиий таржималари, публицистик ва адабий-танқидий мақолалари, илмий монографиялари 19 томни ташкил этди. Ойбек асосий асарларининг тарихий адабий шарҳлари ҳам биринчи академик нашрга киритилди.

НОМИГА МУНОСИБ

Ўзбекистон ССР халқ рассоми Чингиз Аҳмаров бошқа рассомлар билан биргаликда Тошкент метросининг бўлажак «Алишер Навоий» станциясини безаш устида иш олиб бормоқда. У асосий композицияларни яратиб бўлди. Бунда рассом буюк мутафаккирнинг ҳаёти, фаолияти, у яратган асарлардаги қаҳрамонларнинг ички туйғусини акс эттирадиган жараёнларга кўпроқ эътибор берди. Манзаралар лирик табиат бўёқларига бойлиги, нафислиги билан ажралиб туради. Станциянинг марказида Навоий барельефи ўрнатилади. Қатор композицияларда биз алломанинг «Ҳамса» ва «Сабъаи сайёра» асарларидаги персонажлар тасвири билан танишамиз.

МЕХАНИЗАТОРЛАРНИНГ ОВҚАТЛАНИШ ГИГИЕНАСИ

Саломатлик саҳифаси почтасидан

Механизаторлар соғлиғини муҳофаза қилиш тадбир-чоралари орасида овқатланишни рационал ташкил этиш муҳим ўрин тутади. Овқатнинг миқдори ва сифати, овқатланиш режими киши саломатлиги, жисмоний ва ақлий фаолияти, меҳнат унумдорлигига сезиларли таъсир кўрсатади.

Ҳақиқатан ҳам, организм сифатли озуқа моддалари олиб турсагина нормал ўсиб, ривожланади. Овқатланиш характери ўзгарса, керакли миқдордаги оқсиллар, ёғлар, витамин ва углеводлар камайса ёки ошиб кетса, озиқ-овқат сифати пасайиб, овқатланиш режими бузилса, организм бунга реакция беради. Бу реакция асаб ёки томир системалари, овқат ҳазм қилиш ёки эндокрин системалари фаолиятининг бузилиши билан намоён бўлади.

Кишининг иш қобилияти овқатланиш режими ва характери билан чамбарчас боғлангандир. Бинобарин, қанчалик тўғри овқатланилса, бажариладиган иш шунчалик серунум бўлади. Моддалар алмашинувининг бузилиши билан боғлиқ бўлган касалликлар кўпинча нотўғри овқатланиш оқибатида ривожлана бошлайди.

Пахтакор-механизаторларнинг овқати улар организми сарфлаган энергия ўрнини коплайдиган калорияга эга бўлиши керак. Овқатланиш миқдорининг рационаллигини кўрсатувчи муҳим белгилардан бири тана вазнининг бир меъёрда бўлишидир.

Оқсиллар асосий энергия ва пластик озуқа материали ҳисобланади. Кишининг жисмоний фаолияти қанча актив бўлса, мускуллар зўриқиши қанчалик кўп ва узоқ давом этса, организмнинг оқсилга бўлган эҳтиёжи шунчалик юқори бўлади. Пахтакор механизаторлар учун кунлик оқсил нормаси 120 грамм бўлиб, шунинг ярмиси ҳайвон ва ўсимлик оқсилидан иборат. Овқатда оқсил мунтазам етишмаса, организмнинг умумий ҳолати ва ривожланиши, жисмоний ўсишига салбий таъсир кўрсатади.

Организмнинг энергия ва пластик озуқа материаллари сифатида ёғлар ҳам киши ҳаёт фаолиятида муҳим роль ўйнайди. Овқат рационида ёғнинг етишмаслиги қатор физиологик ҳолатларнинг издан чиқиши, марказий нерв системасида ўзгаришлар юз бериши, организм иммунобиологик ва ҳимоя механизмларининг бўшашиб қолиши, тери, буйрак, кўриш ва бошқа органларда турли ўзгаришлар содир бўлишига олиб келади. Организмда ёғ етишмаса, у инфекция, паст ҳарорат ва бошқа таъсирларга чидамсиз бўлиб қолади.

Углеводлар оқсил ва ёғларга қараганда тўрт-беш марта кўпроқ истеъмол қилинади. Улар организмда энергия материали сифатида инсон фаолиятининг барча турлари билан боғлиқ бўлган иш жараёнида сарф қилинади. Пахтакор-механизаторлар овқатига сабзавотлар, лавлаги, сабзи, картошка, карам ва хўл меваларни кўпроқ ишлатиш керак. Булар рационни витаминларга бойитиб, юрак мускуллари ва жигарнинг нормал ишлашига ёрдам беради.

Витаминлар организмда содир бўладиган ҳаётий муҳим биохимик жараёнларда катнашадиган юқори биологик таъсир кучига эга бўлган моддалардир. Организмда С витамини етишмаса цинга, геморрагик диатез каби касалликлар рўй беради. У кўк қалампир, укроп, кашнич, райҳон, помидор ва карамда айниқса кўп бўлади. Ўсимлик ва ҳайвон маҳсулотлари В витамининнинг асосий манбаи ҳисобланади.

В2 витамин етишмаганда эса организмда оқсил ўзлаштириш ёмонлашади, кечаси кўриш ва ранг ажратиш қийинлашади. Бу витамин етишмаслиги лаб ва оғиз бўшлиғи шиллиқ қаватларида ярачалар пайдо бўлишига олиб келади. Творог ва пишлоқ В2 витаминига жуда бой бўлади. У товуқ тухумида, треска жигари, қора мол юрагида ҳам талайгина.

РР витамининнинг энг муҳим хусусияти меъда, меъда ости безн ва жигар ишини нормал сақлашдир. Гречка, перловка, нўхот, ловия, крупаларда бу витамин кўп бўлади.

А витамини кўриш органининг нормал ишлаши, суяк ва тишларнинг шаклланиши учун жуда зарурдир. Ҳайвон маҳсулотларидан жигар, тухум, мол ёғи, қаймоқ бу витаминнинг асосий манбаи ҳисобланади.

Пахтакор-механизаторларнинг системали равишда бир вақтда овқатланиши уларнинг соғлиғи учун ғоят муҳим аҳамиятга эга. Шу мақсадда овқатланиш режими тўғри тузилиши керак ва овқат рациони хилма-хил бўлиши шарт. Бу қоидаларга риоя қилинса киши ишда ортиқча чарчамайди, серунум меҳнат қилади.

Д. МИРРАҲИМОВА,
Ўзбекистон санитария, гигиена ва касб касалликлари илмий-текшириш институтининг ходими.

Халқаро ҳаёт

ШОНЛИ САНАЛАР ОЛДИДАН

ГАВАНА, 13 июль. (ТАСС). Куба халқи Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 65 йиллигини ва СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини тантанали нишонлашга ҳозирлик кўрмоқда. Мамлакатда ана шу муҳим саналарга бағишланган кенг тадбирлар комплекси ўтказила бошланди.

«Хувентуд Ребельде» газетаси Куба Компартияси Марказий Комитетида ана шу шонли саналарни байрам қилишга тайёргарлик юзасидан ўтказилган идеологик кенгаш тўғрисида хабар бериб, бу тадбирларда республиканинг барча сиёсий, касаба союз, жамоат ва оммавий ташкилотлари иштирок этади, деб ёзади. Тадбирлардан кузатилган асосий мақсад — улуғ Ленин ва Октябрь революцияси ғоялари, совет халқининг қаҳрамонона жасорати, ҳозирги кунимиз революцион ҳаракати учун бебаҳо аҳамиятга эга эканлигини кўрсатишдан иборат.

Байрам тадбирлари давомида империализмнинг янги уруш чиқаришдан иборат ёвуз режаларига қарши курашда СССРнинг роли, Совет Иттифоқи Ер юзида тинчликни сақлаб қолишга қаратилган тинч-тотув яшаш сиёсатини изчил амалга ошираётганлиги кўрсатиб берилади.

Куба революциясининг улуғ Ленин Ватани билан идеология ва мақсадлар муштараклигига асосланган бузилмас иттифоқини таъкидлаб кўрсатиш бошланаётган кампаниянинг асосий вазифаларидан биридир, деб ёзади газета.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● КОБУЛ. АДР қуролли кучлари Афғонистон шимолидаги Жузжон вилоятида ҳаракат қилаётган яна бир неча аксил-инқилобчи шайкаларни тор-мор келтирди. Аҳолига зулм ўтказиб, уни талаётган босмачилардан Америка, Хитой ва Мисрда ишлаб чиқарилган кўпдан-кўп қурол ва ўқ-дорилар мусодара қилинди.

Тинч аҳолидан талаб олинган озиқ-овқат сақланаётган бир неча омбор ҳам топилди.

Афғонистон халқ милициясининг кучлари мамлакатга Хитой ва Покистонда ишлаб чиқарилган дори-дармонларни қонунга хилоф равишда келтириш билан шуғулланувчи контрабандистларнинг катта бир группасини қамоққа олди.

Маҳаллий матбуотнинг хабар беришича, республиканинг мўътабар органлари мусодара этилган дори-дармонларни киши ҳаёти учун хатарли деб топганлар.

● АДАН. Бу ерда Яман Халқ Демократик Республикасида соғлиқни сақлаш системасини ривожлантириш масалаларига бағишланган илмий симпозиум бўлиб ўтди. Яман Социалистик партияси (ЯСП) Марказий Комитетининг Бош секретари, ЯХДР Олий халқ кенгаши президиумининг раиси ва Бош министри Али Носир Муҳаммад симпозиум қатнашчилари ҳузурида гапирди. У мамлакат меҳнаткашларининг соғлиғи тўғрисида ғамхўрлик қилиш ЯСП ва демократик Яман ҳукуматининг биринчи навбатдаги вазифаларидан биридир, деди.

Али Носир Муҳаммад социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари билан медицина соҳасида ҳамкорлик қилиш ЯХДРга соғлиқни сақлаш системасини янада ривожлантириш ва такомиллаштиришда катта аҳамиятга эгадир, деб таъкидлади.

● ТРИПОЛИ. Бу ерда Ливия билан Болгария ўртасида ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги битим имзоланди. Ҳужжат икки мамлакат ўртасида экономика, техника ва савдо-сотиқ соҳасидаги ўзаро манфаатли алоқалар ривожлантирилишини кўзда тутади.

(ТАСС).

◆ Инглиз полициячиларининг зўравонлиги кенг меҳнаткашлар оммасининг ҳақли норозилигига сабаб бўлмоқда. Айниқса, мамлакатда тузилган «махсус патруль группа»лари ўз ҳаётий манфаатлари учун кураш олиб бораётган меҳнаткашларга қарши жабр-зулм кўрсатмоқда. Суратда: «махсус патруль группа»си полициячиларидан жабр кўрганлардан бири.

Камера пресс—ТАСС фотоси.

ФРАНЦИЯ НИКАРАГУАНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАМОҚДА

ПАРИЖ, 14 июль. (ТАСС). Франция президенти Ф. Миттеран расмий амалий визит билан бу ерга келган Никарагуа ҳукумати раҳбарлик кенгашининг координатори Д. Ортегани қабул қилди. Уларнинг музокаралари тамом бўлганидан кейин Франция ташқи алоқалар министри К. Шейсон журналистларга бу визит «Франция учинчи дунёдаги ҳар бир мамлакатнинг мустақил сиёсатини қўллаб-қувватлаётганлиги»дан далолат беради, деди. Ҳар бир мамлакат, деб таъкидлади у, ўз тақдирини, ўз режимини ва ўзининг сиёсий йўлини танлаб олиш ҳуқуқига эгадир. Биз, деди министр, давлатларнинг қудратли бўлганлиги ёки бесарамжон бўлиб қолганлиги учунгина ўз нуқтаи назарларини қўшни мамлакатларга мажбуран қабул қилдиришларига тоқат қилиб туролмаймиз. Министр ўтган йили тузилган битимга мувофиқ Никарагуага Франция қурол-яроғлари юборила бошлаганлигини ҳам хабар қилди. Маълумки, бу битимнинг имзоланиши Америка маъмуриятини бесарамжон қилиб қўйган эди.

Франс Пресс агентлиги расмий кишиларнинг гапига асосланиб, Франция музокаралар давомида иқтисодий ривожланиш учун Никарагуага 100 миллион франк беришга рози бўлганлигини таъкидлайди.

Д. Ортега Парижда чиқадиган «Монд» газетасида эълон қилинган суҳбатида Никарагуа революциясини қўллаб-қувватлаганликлари учун Франция халқи ва ҳукуматига миннатдорчилик изҳор қилди. Мен, деди у, Франция Марказий Америкада актив сиёсат ўтказишни давом эттираверади, деб умид қиламан. Франциянинг Мексика билан биргаликда Сальвадор проблемасига нисбатан тутган йўли ҳозир ҳар қачонгидан кўра муҳим йўлдир.

Д. Ортега Никарагуа билан АҚШ ўртасидаги муносабатлар тўғрисида берилган саволга жавоб қайтариб, бундай деди: Қўшма Штатлар қўйилган проблемаларга реалистик жавоб топишга асло интилмаётир. АҚШ қуролсизланишимизни талаб этмоқда ва айни вақтда Сальвадор ва Гондурасда минг-минглаб солдатларга таълим бермоқда. Бу билан АҚШ ҳар қандай жиддий музокараларга халақит берадиган шартларни ўртага қўймоқда. Қўшма Штатлар ишни Никарагуага қарши душманлик ҳаракатларини тўхтатишдан бошлаши керак.

ЛИВАНДАГИ АҲВОЛ

БАЙРУТ, 13 июль. (ТАСС). Фаластин ВАФА информация агентлиги беш ҳафталик уруш ҳаракатларидан сўнг вужудга келган аҳволни шарҳлаб, Исроил Ливанга қарши агрессия чоғида берган оғир талофотларга қарамай, Фаластин Озодлик Ташкилоти (ФОТ)ни узил-кесил ҳарбий мағлубиятга учратолмади, деб таъкидлайди.

Ҳозир Исроил қўшинлари Байрут теварагида «силлани қуритадиган уруш» олиб боришга мажбур бўлмоқдалар. Шаҳарнинг ўзида, тоғлиқ районларда, Бекаа водийсида ва мамлакатнинг жанубида яна минглаб фаластинлик жангчилар қолган бўлиб, ҳаракат қилишда давом этмоқдалар.

Исроил, деб давом қилади агентлик, ФОТнинг сиёсий обрў-эътиборини бадном этишга, шунингдек унинг босиб олинган территорияларда яшаётган фаластинлик аҳоли билан алоқаларини бузишга муваффақ бўла олмади. Шу районлар аҳолисининг Исроил оккупация режимига қарши давом этаётган чиқишлари шундан далолат беради.

Ҳозир Байрутда навбатдаги, олтинчи ўт очишни тўхтатиш битими амалда.

ТИНЧЛИК ЎРНАТИШ ПЛАНИ

ПАРИЖ, 13 июль. (ТАСС). Франс пресс агентлиги хабар беради: Фаластин Озодлик Ташкилоти Франция ва Саудия Арабистони ҳукуматларига ғарбий Байрутда тинчлик ўрнатиш планини топширди. Бу план жумладан ўт очишни тўхтатишни, бир-бирига душман томонларни ажратишни, Исроил қўшинларини Байрутдан олиб чиқиб кетишни, Фаластин Озодлик Ташкилоти қуролли отрядларининг қочоқлар лагерларига қайтарилишини, халқаро кучлар ва Ливан армияси бўлинмалари бир-бирига душман томонлар ўртасидаги зонада жойлаштирилишини, Фаластин Озодлик Ташкилоти жангчилари ва раҳбарлари Байрутдан кўчириб олиб кетилишини, Фаластин Озодлик Ташкилотининг Ливандаги сиёсий ва ҳарбий ваколатхонаси сақлаб қолинишини, қочоқлар лагерларида яшовчи фаластинликларга гарантиялар берилишини кўзда тутади.

ФОТ ижроия комитети раиси Я. Арафатнинг сиёсий масалалар бўйича маслаҳатчиси Х. Ҳасаннинг айтишича, униг ташкилоти ана шу лойиҳа билан ўз олдига қўйилган барча саволларга жавоб қайтарди ва эндиликда гап бошқа манфаатдор томонларда қолди.

Ёқубжон ШУКУРОВ.

ҚИЗ БОЛАГА НИМА КЕРАК?

(Боши ўтган сонда).

— Қўрқманг! Ҳечқиси йўқ, кутавераман, — деди Комил қизнинг «ака» дейишидан завқланиб. — Қанча зарур бўлса, шунча кутаман. Ишонинг!

— Раҳмат, ишонаман-у, кутдириш яхшимас-да, — деди Суюма ийманиб. — Бўлмаса соат саккизгача телефон қилмасам кутманг.

— Йўқ, кутаман! — деди Комил рад жавобини эшитмаслик учун шошиб кетар экан. — Хайр, эртагача!

Комил уйга етгунча Суюмани ўйлади. Акаси билан унинг орасида жиддий ҳеч гап йўқлигига ишонч ҳосил қилса ҳамки ҳадиксирарди. Ака-укалар бир-бирларини ҳурмат қилмасликлари устига рашк, адоват ҳам туғила бошлади. Аммо ўзининг акага нисбатан хушбичим, сўзамол, учувчилигини ўйлаб «Қизларга мендан муносиб йигит бўлармиди! Хоҳлаган нарсасини муҳайё қилсам... Қиз болага яна нима керак?» деб ўзиникини маъқуллар эди.

Ғафур ҳам, «Гўзал, ақлли қизни топдим! У энди меники! Инженерман, данғиллама участкам бор, машина олаётганимни ҳам шипшитиб қўйдим. Қиз болага бундан ортиқ яна нима керак?» деб ўйларди.

Лекин Ғафурнинг ҳам, Комилнинг ҳам совчилар юбориш ҳақидаги таклифига Суюма «Шошилманг, хафа бўлманг, одамни яхшилаб билиш, синаш лозим. Бу — умр савдоси» деб кулги аралаш жавоб берарди. Бу жавобдан ҳар иккала ака-ука ҳайрон бўлишарди. Бирон йигитга илинжи бормикан, десалар, сезилмасди. Шунга кўра аввал Ғафурнинг аммаси, уч кун кейин Комилнинг онаси бир-бирисидан бехабар совчиликка бориб, келишди. Суюманинг онаси совчиларга «Қизимга билдирай-чи» деб қўя қоларди. Суюма эса, кулиб «ҳар иккала йигитни ҳам биламан. Дуруст йигитларга ўхшаяпти!.. Синаяпман, дугоналарим суриштиришяпти, ая. Бундай қарасангиз ҳар иккала йигит ҳам тўла-тўкис. Оиласи ҳам бенуқсон, яхши одамлар. Ташқи томондан йигитлар бир-бирларидан яхши, бир-бирларидан келишган, билимдон»дер эди.

Бундан завқланган она «Ана холос! Яна нима керак сенга? Тағин ҳар иккаласидан ҳам қуруқ қолмагин!» деб ачинарди.

Шунга ўхшаш суҳбат бугун ҳам она-бола ўртасида бўлиб ўтди.

— Биласизми, ая, негадир юрагим жиз этмаяпти-я! Нега? Ўзим билмайман, — деб жавоб берди Суюма.

— Бу аҳволда сен ҳеч қачон... Тавба қилдим! — деб она ёқасини ушлади. — Сен тенглик қизлар иккитадан боланинг онаси-я, қизим! Тушунсанг-чи!.. Ёки ўзингга бино қўйяпсанми?..

Она куйиб-ёнарди. Суюма куларди. Вақт ўтарди. Йигитлар кутишарди. Ғафур бўлса ўз онасини авраб, Суюманинг суратини ҳам кўрди. Кўрди-ю, нафаси ичига тушиб кетди. Она ҳайрон бўлиб, «Ҳа, танийсанми у қизни? Ёмон қизми?» деб сўради.

ҲИКОЯ

— Ёмон қизмас! Менинг қизим-ку у! — деди Ғафур ғазаб билан ростига кўчиб.

— Вой, вой! У нима деганинг?.. Ҳали ака-укалар қиз талашса-я?! — деб юборди чўчиган она.

Шу дам кўчадан кириб келган Комил дераза ёнида туриб ҳамма гапни титраб қақшаб эшитди.

— Суюмани мен севаман ойижон! Мен! — деб қичқирди Ғафур. Комил ўзини тутолмай ичкарига кириб борди.

— Шунақами ҳали?! — деди Комил. — Сизга ҳам суратини берганмиди, Суюма?

— Бермаган бўлса, берарди! Сурат муҳаббат белгиси эмас-ку?

— Шунақами! Яхшиликча тинч қўйинг, Суюмани. Йўлимга ғов бўлманг!

Она бир-бирига қўл кўтаришга тайёр турган ака-уканинг орасига тушди. «Мақталган ўша қиз тушмагур нечук ака-укага кўнгил берарди? Бу номус-ку, номус!» деб юборди она.

— Ойи, аввалам бор Суюма бизнинг ака-укалигимизни билмаса керак. Иккинчидан, бу маҳмадона капитанга кўнгил бермаган! — деб таъкидлади Ғафур.

— Кўнгил бермаса сурат ҳам бермаган бўларди! Яхшиси, юринг, орани очиқ қиламиз! — деди Комил.

Ака-ука бир-бирларига ёв қараш қилиб йўлга тушишди. Она ваҳима билан анқайганча қолди.

У ёқда Суюма ҳаяжонда. Кузатувлар, суриштиришлар оқибатида Ғафур билан Комилнинг юзакироқ одам эканликларини, ака-ука бўлатуриб, бир-бирларигагина эмас, ҳатто дўстларига нисбатан ҳам меҳрсиз эканликлари Суюмага маълум бўлди. Суюма уларнинг биронта жонажон дўсти йўқлигини ҳам билиб олди. Қаттиқ ранжиди. Ўз онаси билан дардлашиб ўтириб, Суюма гоҳ куйинди, гоҳ суюнди. Куйингани — ўшандай йигитларга бўлган меҳр-ишончининг пучга чиққани бўлса, суюнгани — уларнинг қандай йигитлар эканликларини ўз вақтида била олгани эди. Шу сабабли Суюма ҳаяжон ва истиробга тушиб, икки кун кўчага чиқолмади, ҳатто ишга боролмади. Учинчи куни дарвозаси олдида Ғафур билан Комил пайдо бўлди. Суюма қаттиқ алам чекиб, уларга нима деярини билолмай қолди. Ҳатто ҳол-аҳвол сўрашни ҳам унутиб қўйди. Лекин у гоҳ қизариб гоҳ бўзариб, ички титроқ билан ларзага келиб турган ака-укаларнинг қадам ранжида сабабини пайқаган эди.

— Биз... ҳалиги, — деб дудуғланди Ғафур саломдан сўнг.

— Кечирасизлар, нима учун келганларингизни ҳам, нима демоқчи бўлганларингизни ҳам сезиб турибман. — деди Суюма ниҳоят ўзини тутиб олиб. — Узр! Кеча ўйлаб, ўйлаб, худди бошим ёрилгундай бўлиб, ҳар иккалангизга хат ёзгандим. Олмаганга ўхшайсизлар. Хатда ҳар иккалангиз бермоқчи бўлган саволга ҳам жавоб ёзилган. Оларсизлар. Мени кечиринглар! Мазам йўқ. Мени кечиринглар!».

Икки юзи тандирдан нон узган аёлдек қизариб кетган Суюма сўзларини аранг тугатди-ю, шошиб уйига кириб кетди. Ака-ука очиқ эшик олдида лол бўлиб, бир-бирларига ҳайрат билан тикилиб қолишди...

«ШАРҚ ЮЛДУЗИ» 50 ЁШДА

АДАБИЁТИМИЗ КЎЗГУСИ

ЖУРНАЛ босиб ўтган ярим асрлик йўл ўзбек — совет адабиётининг яратилиши ва ривожланиши билан чамбарчас боғлиқдир. Ўз навбатида журналнинг юзага келишини ўзбек-совет адабиётининг классиклари — Абдулла Қодирий, Ойбек, Ғафур Ғулом, Ҳамид Олимжон, Шароф Рашидов, Комил Яшин, Уйғун, Абдулла Қаҳҳор, Ғайратий, Шайхзода, Миртемир, Зулфия ва бошқа сўз санъаткорларининг фидокорона том маънодаги новаторона ижодий фаолиятларисиз тасаввур қилиш асло мумкин эмас.

Ойбек билан Комил Яшин журналнинг дастлабки муҳаррирлари қаторида турган эдилар. Худди шу ўринда Мирмуҳсин, Асқад Мухтор, Ҳамид Ғуломларнинг муҳаррирлик фаолиятларини ҳам алоҳида таъкидлаб ўтиш ўринли бўлур эди. Бу атоқли ёзувчилар журналнинг ғоявий-бадиий савиясини юксалтириш борасида ўз устозлари бошлаган ишларни сидқидилдан давом эттирдилар, билим ва заковатларини ҳамда ташкилотчилик истеъдодларини аямадилар, бу билан журналнинг китобхонлар ўртасида кенг тарқалиши ва эътибори ошишига катта ҳисса қўшдилар.

Журнал саҳифаларида эълон қилинадиган асарларнинг етакчи мавзуси — мамлакат қиёфасини социалистик жиҳатдан қайта ўзгартираётган совет халқининг меҳнатдаги жанговар фаолиятини кўрсатиш, коммунистик жамият қурилиши, ишчилар синфи, колхозчи-деҳқонлар ва халқ зиёлиларининг яратувчилик меҳнатлари бўлди.

Агар ўзбек-совет адабиётининг кўзга кўринган барча вакиллари «Шарқ юлдузи» мактабини ўтаган, десак муболаға қилмаган бўламиз. Адиблар журнални «ўзбек совет адабиётининг кўзгуси», деб атаганларида унинг худди мана шу фазилатини назарда тутган бўлишлари керак.

ВКП(б) Марказий Комитетининг адабий ташкилотларни қайта қуриш ҳақидаги 1932 йил 23 апрель қарори чиққандан кейин орадан икки ой ўтгач, журналнинг биринчи сони «Ўзбекистон адабиёти» (1932—1934) номи билан вужудга келди. 1934 йилга келиб «Ўзбекистон Шўро адабиёти», «1934 1937 йиллар мобайнида «Совет адабиёти», 1937—1941 йилларда эса «Ўзбекистон адабиёти ва санъати» номлари билан чиқиб турди. 1946 йилдан бошлаб бу нашр «Шарқ юлдузи» номини олди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг тинимсиз раҳбарлиги ва оталарча ғамхўрлиги шарофати билан «Шарқ юлдузи» социалистик турмуш тарзимизнинг қарор топиши ва юксак коммунистик идеалларни қарор топтиришда муҳим роль ўйнамоқда. Шу ўринда ифтихор билан айтиб ўтиш керакки, доҳиймиз В. И. Ленининг «Партия ташкилоти ва партия адабиёти» номли тарихий мақоласи бундан қарийб ярим аср муқаддам ўзбек тилида биринчи бор «Шарқ юлдузи»да чоп этилган эди ва бу мақола ҳамиша журнал йўлини ёритиб, унинг коммунизм ғояларининг тантанаси учун курашда илҳомчи бўлиб келмоқда.

«Шарқ юлдузи» ўзбек-совет адабиёти ютуқларини кенг китобхонлар ўртасида мунтазам равишда тарғиб қилиш билан бир қаторда, замонамизнинг сиёсий-ижтимоий воқеаларига ҳамдам ва ҳамнафас бўлиб фаолият кўрсатмоқда. Бу жиҳатдан унинг Осиё, Африка ва Лотин Америкаси тараққийпарвар ёзувчилари конференциялари, шунингдек, Тошкентда ўтказилаётган халқаро кинофестивалларнинг фаол қатнашчиси ва айни чоғда мазкур прогрессив ҳаракат ғояларининг тарғиботчиси бўлиб келаётганлигини ҳам эслаб ўтиш ўринлидир.

Редакция ижодий коллективи жонажон Коммунистик партиямиз томонидан олдинга сурилган Озиқ-овқат программасини амалга ошириш йўлида бутун куч-қуввати, ақл-заковатини ишга солиб, коммунистик мўл-кўлчиликнинг янги-янги имкониятларини кашф қилаётган меҳнаткаш омманинг мисли кўрилмаган ишчанлик руҳини янада кўтарадиган замонавий-бадиий асарлар устида авторлар коллективи билан ҳамкорликда ижодий иш олиб бормоқда. Журналнинг яқин сонларида журналхонлар янги романлар, қисса ва ҳикоялар, шеър туркумлари ва достонларни ўқийдилар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг совет адабиётида улкан воқеа бўлган сиёсий ва фалсафий проза асарлари: «Кичик ер», «Тикланиш», «Қўриқ» ва «Эсдаликлар» билан журналхонлар «Шарқ юлдузи» саҳифаларида танишганларидан ижодий коллективимиз ҳақли равишда фахрланади. Чунки мамлакатимизнинг шонли тарихидаги ғоят муҳим тарихий воқеалар ўзининг ёрқин ифодасини топган бу ажойиб асарлар ҳар бир совет кишисининг энг яхши китобларидан бўлиб қолди.

Журнал ўз ўқувчиларини чет эл тараққийпарвар ҳамда рус ва кўп миллатли совет адабиётининг энг сара асарлари билан мунтазам суратда таништириб келмоқда.

«Шарқ юлдузи» ёшлар ва бошловчи қаламкашлар ижодига алоҳида эътибор беради, йўл-йўриқ кўрсатади, улар билан системали равишда ижодий иш олиб боради, ёшларнинг етилган асарларини «Янги номлар», «Ёшлар ижодидан» рубрикалари остида ўз саҳифаларида ёритиб боради.

Меҳнаткашларнинг интернационал тарбияси журнал ижоди колективининг кундалик муҳим ишларидан бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади.

«Шарқ юлдузи» босиб ўтган шонли 50 йил мобайнида жонажон ўлка қиёфасини социалистик қайта қуриш солномасига бир неча ёрқин саҳифалар қўшдиким, булар унинг қадрини оширди, шуҳратини журналхонлар орасида кенг ёйди. Агар 1946 йилда журналнинг тиражи бор-йўғи 3000 нусха бўлган бўлса, шу кунларда у 200000 нусхадан ҳам ортиқ тарқалмоқда ва бу билан ўзбек совет адабиётининг янада равнақ топишига улкан ҳисса қўшмоқда.

Коммунистик партия ва ҳукуматимиз журналнинг ўзбек-совет адабиётини ривожлантиришдаги хизматларини юксак баҳолаб, уни «Халқлар Дўстлиги» ордени билан тақдирлади. Бу қувончли воқеа журнал коллективига эълон қилинадиган асарларнинг ғоявий-бадиий даражасини янада кўтариш, бу билан журналнинг умумий савиясини юксалтириш, таҳрир маданиятини ошириш, уни ҳар томонлама ибрат бўладиган қилиб чиқариш йўлида ҳормай-толмай ишлашни давом эттиришга рағбатлантиради.

Ҳайдарали НИЁЗОВ,
бош муҳаррир ўринбосари.

Янгиликлар

БАҲОР ГУЛЛАРИДАЙ...

Тошкент тўқимачилик комбинатининг пардозлаш цехи клубида газмолларга босиб чиқариш учун чизилган эскизлар намойиш қилинди. Жюри аъзоларига 86 та эскиз тақдим этилди. Улар сўнгги 3 ой давомида чизилган эди.

Расмларнинг кўпчилиги ёзда кийиладиган енгил газламаларга босиб чиқаришга мўлжалланган. Улар яшнаб турибди. Баҳорнинг энг гўзал гуллари гўё шу эскизларга жамлангандек... Жюри аъзолари энг яхши эскизларни танлаб олишди. Уларни яратган рассомларга миннатдорчилик билдиришди.

Галина Зайцева мана шундай уста рассомларнинг бири. У яратган расмлар илгари ҳам юқори баҳоланган эди. Бу галгиларини «Зулфия», «Астра», «Искра» каби кўйлакбоп газламаларга босиб чиқаришга қарор қилинди.

Шу куни Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти талабалари янги хил газламалардан тикилган кўйлаклар, сарафанлар, халатлар моделини намойиш қилишди. Улар кўпчиликда катта қизиқиш уйғотди.

МУЗЕЙ ЮБИЛЕЙИ

Олмалиқ шаҳридаги 50-ҳунар-техника билим юртининг музейи йилдан-йилга бойиб бормоқда. Унинг ташкил этилганига яқинда 10 йил тўлди. Шу йиллар мобайнида музей залларида тарихий топилмалар кўпайиб қолди. Айниқса, бу масканнинг В. И. Ленинга бағишланган хонаси ҳамиша гавжум. Бу ерда томошабинлар доҳий сафдошларининг ҳаёти ва фаолиятига оид ҳужжатлар, шунингдек, «Искра» газетасининг фото нусхасини ҳам кўришлари мумкин. «Ленинча ГОЭЛРО планидан — ўн биринчи беш йиллик планларига», «Ленинча сулҳ тўғрисидаги Декретдан — тинчлик программасига» деб аталувчи экспозициялар чиройли қилиб безатилган.

Музейда билим юрти талабалари томонидан ленинча тематикага бағишланган альбомлар, доҳий яшаган жойга қилинган сафарлар асосида ёзилган таассуротлар китоблари ҳам қўйилган. Хонада В. И. Ленининг овози ёзиб олинган пластинкаларни завқланиб тинглаш мумкин.

ЭСТРАДАНИНГ КОНЦЕРТ ПРОГРАММАСИ

Қўшиқ шинавандалари эътиборини ўзига тортган Тошкент эстрада санъати студияси чинакам ижодий тараққиёт йўлига тушиб олди. Истеъдодли ёшлар кучи билан тайёрланаётган эстрада санъатига доир куй, қўшиқлар мавзуи ва ижроси жиҳатидан ҳам тингловчиларга манзур бўлмоқда.

Совет Иттифоқи ташкил топган куннинг 60 йиллиги олдидан студия яхши ташаббус билан чиқди. Шонли юбилейга бағишланиб қувноқ концерт программаси тайёрланди. Бундай музикали гулдастани ҳозирлашда студиянинг «Яллама» вокаль триоси, «Акс-садо» ансамблининг ижодий ҳиссаси катта бўлди.

Она Ватанни, меҳнат қаҳрамонларини, ёшларни улуғловчи эстрада қўшиқлари яқинда Коммунистик райони колхоз ва совхоз далаларида баралла янграды.

Студия ана шу томоша программаси билан Россия Федерациясига ҳам ижодий сафарга чиқади.

С. ОДИЛОВА.

● Тошкент тўқимачиларининг маданият саройи қошидаги ўзбек халқ рақс ансамбли қатнашчилари СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига атаб янги концерт программаси тайёрламоқда. Суратда: ҳаваскор санъаткорлар машғулот пайтида.

В. Сироткин фотоси.

Реклама ва эълонлар

МЕҲНАТ РЕСУРСЛАРИ - ТРУДОВЫЕ РЕСУРСЫ — УзССР

АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ БЮРОСИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

ТОКЕНТ ШАҲРИГА

бош механик, бош бухгалтер, катта бухгалтерлар, бухгалтерлар, молиявий ишлар бўйича иқтисодчи, техник инспекторлар, катта прораблар, прораблар, мастерлар, таъминот бўлимининг бошлиғи, катта товаршунос, таъминот бўйича агент, техниклар, агрегатлар ремонти бўйича слесарлар, автокран ҳайдовчилари, слесарь-мотористлар, шеф-монтаж летучка вагонларининг проводниклари.

ЎРТА ОСИЁ, УРАЛ ВА ҚОЗОҒИСТОН РАЙОНЛАРИДА ТЕМИР ЙЎЛЛАР ҚУРИЛИШИГА ВА ТЕМИР ЙЎЛЛАРНИ ЭЛЕКТРЛАШТИРИШГА:

ВПО-3000 бошлиқлари, ВПО-3000 тўғрилаш-мустаҳкамлаш пардозлаш машиналарининг машинистлари, ВПР ва ВПРС — машиналарига инженер-технолог, ВПР ва ВПРС машиналари, дам олиш учун мўлжалланган классли вагонларнинг проводниклари, контакт тармоғи таянч устунлари учун зовур қазийдиган ДГКУ дрезинаси базасидаги зовур қазувчи қурилманинг машинистлари ва машинист ёрдамчилари, УК-25 пўлат из ётқизувчи кранларнинг машинистлари: электробалластларнинг машинистлари, электр слесарлар, электр пайвандчилар.

Бошқарма ходимлари 11 ой ишлаганларидан кейин ўзига ва қарамоғидаги бир кишига бепул темир йўл билети берилади. Меҳнат ҳақи — мавсумий-мукофотли ва ишбай-мукофотли. Йўл ходимларига турар-жой умумий асосларда навбати билан машиналар ишлаётган ерда берилади. Ишнинг кўчма характерга эга бўлганлиги учун тариф ставкасининг 50 проценти миқдорида қўшимча ҳақ тўланади.

СПРАВКАЛАР ВА ИШГА ЙЎЛЛАНМА ОЛИШ ЮЗАСИДАН ҚУЙИДАГИ АДРЕСЛАРГА МУРОЖААТ ҚИЛИНСИН:

Марказий пункт—Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 5-хона.
Ленин район пункти — Т. Шевченко кўчаси, 64-уй.
Октябрь район пункти—У. Юсупов кўчаси, 3-уй.
Чилонзор район пункти—2 квартал, 3-уй.
Ҳамза район пункти — М. Ҳасанова кўчаси, 3-уй.
Фрунзе район пункти—Ш. Руставели кўчаси, 62-уй.
Куйбишев район пункти—К. Маркс кўчаси, 59-уй.
Киров район пункти—Энгельс кўчаси, 89-уй.
С. Раҳимов район пункти—Қорасарой кўчаси, 270-уй.
А. Икромов район пункти—22-квартал, 13-уй.
Сергели район пункти — Спутник массиви, 2-квартал, 69-уй.

Тошкент трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармасининг

1-ТРОЛЛЕЙБУС ДЕПОСИ

(Т. Шевченко кўчаси, 28-уй)

троллейбус ҳайдовчиларини тайёрлайдиган

5 ОЙЛИК КУРСЛАРГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ҳар ойда 70 сўмдан стипендия берилади.

ЎҚУВЧИЛАР, СЎНГРА ҲАЙДОВЧИЛАР ТРАМВАЙ ВА ТРОЛЛЕЙБУСЛАРДАН БЕПУЛ ФОЙДАЛАНАДИЛАР.

Ёлғиз кишилар депо яқинида жойлашган ётоқхонадан жой оладилар.

ЎҚУВЧИЛАР ВА ҲАЙДОВЧИЛАР 50 ПРОЦЕНТ ҲАҚ ТЎЛАБ ФОРМАЛИ КИЙИМ-БОШ СОТИБ ОЛАДИЛАР.

МАШҒУЛОТЛАР ГРУППАЛАР КОМПЛЕКТЛАНГАНДАН СЎНГ БОШЛАНАДИ.

«ПРОРЕКТОРНИНГ ЖИЯНИ»

ЁХУД БИР ФИРИБГАР ҚИССАСИ

Фельетон

МУҲАММАДҚУЛ Одинаев Тошкент қишлоқ хўжалиги институтига кириш учун ҳужжатларини топширди. Имтиҳонлар бошланди. Бироқ баҳолар паст бўлди. Конкурсдан ўта олмади. Шундан сўнг бироз ўйландида, таваккал қилиб зооинженерлик факультетининг тайёрлов курсида ўқишни давом эттира бошлади. Орадан яна бирор ой ўтди. Бўлмади... Муҳаммадқулнинг ўқишга бўйни ёр бермай қўйди. Чапаничасига қўл силтади-ю, машғулотларга бормади... Бекорчиликдан саёқ юра бошлади, текин даромад йўлларини излади. Дастлаб таниш-билишларини авраб, амаллаб кун кўриб юрди. Ниҳоят ундан ҳамма четлашадиган, уни кўргач ўзларини панага урадиган бўлиб қолишди.

Ҳамза район Заводская кўча, 146-уйнинг ижара ҳужрасида хаёл суриб ўтирган Муҳаммадқулнинг бир куни тўсатдан чеҳраси ёришиб кетди. «Жуда ҳам соддаман-да, — деди у ўзига ўзи шивирлаб, — шунга ҳам ташвишми, пул топсам бўлди, бу ёғига ялло. Аввал уйга бир бориб келай, сўнг ишларни варанглатиб юбораман...».

Шундай қилиб у кунларнинг бирида поездга чиқди. Вагонда тасодифан Муҳитдин Юсупов деган йигитча билан танишиб қолди. Гапдан гап чиқиб, суҳбат ўқишга бориб тақалди.

— Политехника институтида ўқишга ўқияпман-у, лекин рози эмасман, — деди Муҳитдин очиқ кўнгиллилик билан, — аслида қишлоқ хўжалиги институтига кирмоқчи эдим.

— Ҳалиям кеч эмас. Ёқмаган жойда ўқиш, севмаган қизга уйланиш билан баробар. Худди шундай. Омадинг бор экан, менга йўлиқиб қолдинг. Худди ўша институтга жойлаштириб қўйишим мумкин.

— Сельхозга-я! Қандай қилиб?

— У ерда тоғам проректор...

— Ундай бўлса бугун бизникида қолинг, меҳмон бўлиб, адамлар билан гаплашиб кетасиз...

— Қўймадинг-қўймадинг-да, хай майли...

Муҳаммадқул ўша куни Қумқўрғон районидаги «Қизил Октябрь» колхозида меҳмон бўлди. «Янги дўсти»нинг отаси Чори ака Юсупов билан алла маҳалгача ҳангомалашиб ўтирди.

— Оббо, ўғлим-эй, заб эсдан чиқмайдиган иш қиладиган бўлдинг-да, суянчиқ топилди, тўнғич ўғлимнинг кўнгли чўкмайдиган бўлди энди, қойил, минг раҳмат сенга! — деди Чори ака.

Муҳаммадқул Қумқўрғондан уйига бормай орқага қайтди. Эртасига Муҳитдин келди ва «суянчиғи»нинг қўлига хамир учидан патир дея 500 сўм қистирди. М. Одинаев фурсат бўлган заҳотиёқ тоғаси билан гаплашадиган бўлди.

Орадан кунлар ўта бошлади. Икки ҳафтадан сўнг Муҳаммадқул ишидан хабар олгани келган Муҳитдинга шундай деди:

— Бу йил иложи бўлмас экан, кеч қолибмиз. Лекин эндиги йилга биринчи бўлиб ўзинг ўтадиган бўлдинг, тоғам қатъий сўз бердилар... Агар яна бир-иккита йигитлар бўлса ҳам тортинманглар, дедилар. Таниш-билишларингни менга рўпара қил.

Шундай қилиб Муҳаммадқулнинг «фаолияти» бошланди. Иштаҳаси очилиб кетди...

Худди шу пайтларда Тожикистондан ўқишга келган Ҳамза Юсупов ва Бўрибой Шоймардоновлар ҳам институт дарбозаси олдида Муҳаммадқулга дуч келиб қолишди. Уларнинг пинжига кириб, юракларига қўл солди, гапдан гап чиқариб «ёрдам керак» деган сўзларини олди.

— Сизларга ёрдам бермасам, ишларинг пачава бўладиганга ўхшайди, — деди хаёл суриб қолгандай Муҳаммадқул, — кечроқ уйга боринглар-чи, мана адрес. Оғизга маҳкам бўлинглар!

Кечқурун бояги йигитлар бирин-кетин кириб келишди. Суҳбат охирида Ҳамза 2100 сўм, Бўрибой эса 2000 сўм пулни «проректорнинг жияни»га тутқазишди ва гўё мандат комиссиясидан ўтгандай хотиржам чиқиб кетишди.

Бир неча кундан сўнг эса Муҳаммадқулнинг олдига яна бир неча қумқўрғонликлар — Муҳитдиннинг дўстлари келишди. Улар ҳам ёрдамга муҳтож эканликларини баён қилишди. Одинаев уларга ҳам «тоға»сини пеш қилиб, мақтанди, қуюқ ваъдалар берди. Кетиш олдидан Йўлдош Қурбонов — 1700 сўм, Холмат Чориев — 3000 сўм, Абдували Мелибоев — 2900 сўм, Мингзиё Мусурмонов — 3500 сўм пулни «ҳозирча» дея стол устига қўйишди...

1981 йилнинг августи ҳам ўтиб кетди. Сентябрь бошланди. Бироқ, хушхабар эшитмаган йигитлар авзойи бузилган ҳолда Муҳаммадқулнинг хонасига кириб келишди. Одинаев дарҳол сезди. Олдини олмаса, ишкал чиқиши мумкин. Қўрққан олдин мушт кўтарар қабилида гап бошлади:

— Нега ҳанузгача ўқишга бормадинглар, хабар олмадинглар? Тоғам бир сўзли одам! Эртага эрталаб институт дарбозаси олдида учрашамиз. Аудиторияга ўзим киритиб келаман!..

Янаги куни эрталаб институт ичкарисига кириб кетган Муҳаммадқул бир маҳал тиржайиб, бўшашиброқ чиқди.

— Эй, омон бўлинглар-ей, ҳамма пахта чопиғига кетиб бўпти-ю, сизлар аммамнинг бузоғига ўхшаб юрибсизлар, қойил-ей... Латталик ҳам эви билан-да. Энди кутасизлар, бошқа илож йўқ.

Қинғир йўлга кириб қолган «абитуриентлар» бир ойдан кейин яна келишди. Муҳаммадқул бу сафар уларни «жуда хурсанд қилиб» юборди.

— Кеча институтга борган эдим, сизларга стипендия ёзишибди. Ведомостни ўзим кўрдим. Ҳар бирингизга қирқ сўмдан, — деди у. — Яна бир ой чиданглар. Қирқи кетиб, қирқ бири қолди. Ҳадемай студентлар пахтадан қайтишади. Ҳаммага қўшилиб, ўқишни бошлаб юборасизлар. Муваффақиятлар тилайман!..

Орадан бир ой ҳам ўтди. Ҳамон «ўқиш бошлаш»дан дарак йўқ эди. «Студент»лар яна саросимага тушиб, Муҳаммадқулни сўроқлай бошлашди. Шу асноди Сурхондарёдан Муҳитдиннинг отаси ҳам келиб қолди. Ҳамма жамул жам бўлиб, М. Одинаевни излашга тушишди. Ниҳоят уни институт олдида тутишди.

— Хўш, бизларнинг ўқишимиз нима бўлди?

— Какраз шу масалада юрган эдим. Яхшиям учраб қолдинглар. Эрта-индин ҳал бўлади...

— Сиз бизни алдаяп...

— Оғзингни юм, зумраша, — Муҳаммадқул Шоймардоновга ўшқирди, — бу масалада эҳтиёт бўлмасанг иш битадими?.. Нега энди мен сизларни алдар эканман. Мен ҳам анойилардан эмасман, тоғам бўлсаям тилхат ёздириб олганман. Мана у... Муҳитдин, ўзинг ўқиб бер. Эшитишсин.

Муҳитдин муҳр босилган, имзо чекилган «қўлбола» тилхатни баралла ўқиб берди...

Муҳаммадқулнинг юзларига тикилиб турган Чори ака ақл-хушини йиғиб олди шекилли, юраги сезиб, гумонсирай бошлади ва секин бориб Одинаевнинг билагидан маҳкам ушлади.

— Ҳозир тоғангнинг олдига кирамиз, бутун гапларингни унинг олдида айтасан... Ҳайми?!

«Қаҳрамонимиз» жар ёқасида турган бўлса ҳам сир бой бермай, қалтис вазиятдан яна бир бор кутилиб кетиш ниятида эди. Яна баланд келди:

— Эй, марҳамат, юринглар... Киришга юрагингиз дов берадими?

Ҳамма ичкари қараб юрди. Муҳаммадқул ўртада. Киришга мажбур бўлди.

Эшитиб турган гапларини етти ухлаб тушида кўрмаган, юлдузни бенарвон урадиган «жияни» борлигидан бехабар проректор воқеанинг тафсилотини тинглаб, ҳайратдан ёқа ушлади. Ўзини дарҳол қўлга олди-ю, хушёрлик кўрсатди. Ниҳоятда зийраклик билан шу заҳоти воқеани керакли жойга хабар қилишга улгурди. Тезда хонага Орджоникидзе район милиция бўлимининг ходимлари етиб келишди.

— Ана энди ҳақиқий «тоғанг»ни топиб оласан, «жиян!» — деди Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг проректори Зуфар Умарович ғазаб билан рўпарада ўтирган товламачига қараб.

Фирибгарнинг қилмишига-ку чек қўйилди-я, бироқ саволлар, мулоҳазаларга ҳа деганда чек қўйиб бўлмади. Табиий, бу воқеани эшитган ҳар бир ақли бутун одам «Қандай... Қандай қилиб ёшгина бир йигитча шунча одамни икки йилдан ортиқ муддат лақиллатиб юрдийкин» деган саволни бериши мумкин. Лўттибознинг тегирмонига сув қуйиб, қора ниятини амалга ошириши учун минг-минглаб сўмни бериб қўйган анқовлар-чи? Уларнинг тўғри йўл қолиб, институтнинг берк эшигидан пинҳона кириб келишмоқчи бўлганликларига нима дейсиз?!

Бундай йўл — хатарли, умри қисқа! Бу йўл билан олий ўқув юрти даргоҳига мутлақо бориш мумкин эмас. Бу йўл орқали бормоқчи бўлганларга ҳар бир илм даргоҳининг эшиги тақа-тақ берк! Буни баайни кунларда эслатиб қўйишни лозим кўрдик. Зотан, ҳозир ўрта мактабни битирган ёшларимиз олий ўқув юртларига ҳужжат топширмоқдалар.

Уларни огоҳ қилиб қўймоқчимиз. Эҳтиёт бўлинг, яна М. Одинаевга ўхшаган битта яримта товламачи — харомхўр учраб қолса, лаққа тушиб, ишониб юрманг, демоқчимиз... Пухта билимингиз билан конкурсда етарли балл тўплай олсангиз, қандингизни уринг!

...Сўнгги гап шуки, яқинда М. Одинаевнинг қилмишлари Орджоникидзе район халқ судида кўриб чиқилди ва у Ўзбекистон жиноят кодексининг 129-моддаси 3-қисми билан 10 йил муддатга озодликдан маҳрум этилди. Тошкент область суди коллегиясининг С. Ботиралиев раислигида бўлиб ўтган мажлисида мазкур ҳукм ўз кучида қолдирилди.

Р. УМАРОВ.

СПОРТ

МУСОБАҚАЛАР, УЧРАШУВЛАР

● СУЗИШ. Киевда мамлакат чемпионати мусобақалари давом этмоқда. Тошкентлик халқаро классдаги спорт мастери Сергей Зоболотнев 200 метрга чалқанча усулда сузишда 2 минут 01,14 секунд натижа кўрсатиб олтин медалга сазовор бўлди ва СССР рекордини ўрнатди.

Бу ерда айни бир вақтда Бутуниттифоқ ёшларининг III спорт ўйинлари программаси асосида мусобақалар ҳам давом этмоқда. Е. Вавилова 200 метрга баттерфляй усулида сузишда бронза совриндори бўлди.

● ДЗЮ-ДО. Ёшларнинг бу мусобақаси Минск шаҳрида ўтяпти. Республикамиз вакили А. Клоян 78 килограммгача вазнлилар баҳсида қатнашиб, иккинчи ўринни олди ва кумуш медаль эгаси бўлди. 86 килограммгача вазнлилар баҳсида мусобақалашган А. Глазунов кучли олтиликка кирди.

● ШАХМАТ. Ўзбекистон вакиллари Молдавия командасини 5:2 ҳисобида мағлубиятга учратишганидан сўнг Украина командаси билан бўлган ўйинни 3,5:3,5 ҳисобида дуранг қилишди.

● СУВ ПОЛОСИ. Олмаотада Бутуниттифоқ ёшларининг спорт ўйинлари программасидаги бу беллашувларда Ўзбекистон ва Украина командалари олдинда бормоқда. Медалларга даъвогар бўлган бу икки команда финал баҳсларда олтитадан очко тўплаб жадвални бошқариб боряпти. Спортчиларимиз Москва ва Ленинград командаларини мағлубиятга учратгандан сўнг Молдавия ватерполчиларини 11:5 ҳисобида енгишди.

Телевидение

БУГУН

МТ-I. 9.00 — Время. 9.40 — Халқ куйлари. 10.05 — «Механик пианино учун тугалланмаган пьеса». Бадиий фильм. 11.45 — Ишлаб чиқариш гимнастикаси. 12.15 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Спорт ҳақида телевизион ҳужжатли фильмлар программаси. «Кетеван ёйлари» («Экран»). «Бор йўғи ўйин» (Свердловск). «Рақибларни танламайдилар» (Олмаота). «Дуэт» (Тошкент). 16.25 — Болалар учун фильм. «Расмус-дайди». 2-серия. 17.40 — Бутуниттифоқ конкурс лауреатлари чаладилар. 18.00 — «Киев корхоналарида электрошлакли қуйиш». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 18.15 — «Ўсмирлар ижоди». 18.45 — «Архитектор Веснинлар». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Ёшлар адреслари». 19.45 — М. И. Глинка номли Ленинград Давлат академик капелласининг концерти. 20.40 — Тарих ҳукми. Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 21.30 — Время. 22.05—«Биз ёқтирган қўшиқлар». Телевизион музикали фильм премьераси. РСФСР халқ артисти Л. Гурченко иштирок этади. 22.45 — Дунё воқеалари. 23.00 — Сузиш бўйича СССР чемпионати. Киевдан олиб кўрсатилади.

МТ-II. Эрталабки гимнастика. 9.20 — Илмий оммабоп фильмлар программаси: «Муваффақият формуласи», «Кристаллнинг совуқ нури». «Микроолам одимлари». 10.10 «Горнчилар қаердасиз!» 10.45 — «Сиз яратган боғ». 11.15 — Испан тили. 11.50 — «Лабиринтдаги узоқ йўл». Кўп серияли телевизион бадиий фильм, 1-серия. 13.00 — «Болгар мозаикаси». Кинопрограмма. 14.00 — «Аланга». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар (субтитр билан). 16.30 ва 18.30 — Янгиликлар 18.45 — «Фиеста». Мадриддаги халқ ижодиёти фестивали ҳақида. 19.10 — Марафонча югуриш бўйича СССР чемпионати. 19.30 — «Йўлга». Телевизион ҳужжатли фильм. 20.30 — «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 — А. Дворжак. «Славянча рақслар». 21.30 — Время. 22.05 — «Лабиринтдаги узоқ йўл». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия.

ЎзТВ-I. Кўрсатувлар программаси 11.30 — Мактаб ўқувчилари учун «Санъат ғунчалари». (такрорий). 12.00 — Абитуриентлар учун. Биология. 12.30 — Абитуриентлар учун. Химия. 13.00 — «Умид юлдузи». Бадиий фильм, 2-серия. 18.00 — Кўрсатувлар программаси. 18.05 —«Қувонч». Болалар учун фильм-концерт. 18.30 «Абитуриент-82». Тошкент политехника институти. 19.00 — «Озиқ-овқат программаси — халқ фаровонлигининг асоси». 19.30 — Ахборот (рус.). 19.45 СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига. «Ёзувчи ва замон». Кўрсатувни ҚҚАССР халқ ёзувчиси Т. Қайипбергенов олиб боради. 20.30 —Ахборот. 20.50 —«Балет кечаси». Самарқанд Давлат опера ва балет театрининг солистлари ижро этади. 21.30 — Время. 22.05 — «Чорвачилик — зарбдор фронт». 22.20 — «Баҳс». Ёшлар учун ахлоқий-этик мавзуда кўрсатув. 23.05 — «Шошмақом». Фильм-концерт.

Ўзбекистон Компартияси Тошкент область комитети область партия комитетининг аъзоси, В. И. Ленин номли Тошкент Давлат Университетининг биринчи проректори Элеонора Николаевна КУЦЕНКОнинг бевақт вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳуманинг оила аъзолари ва қариндош-уруғларига таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Компартияси Тошкент область комитети аппарати коллективи область партия комитетининг масъул ходими В. Т. Соатовга онаси Шапоат ТУРСУНОВАнинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Газетанинг навбатдаги сони 17 июлда чиқади.

Редактор Н. НАСИМОВ.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари—335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар; фельетонлар—334048; 325354, партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт—325749; қишлоқ хўжалиги—325647; адабиёт ва санъат—325767; совет қурилиши—325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик—325733; фан, маданият ва олий ўқув юртлари—325553; фотомухбир—325894.

Р. 06410. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64684. А. 1645.